

HOVEDTARIFFAVTALEN

KA

**Kirkelig arbeidsgiver- og
interesseorganisasjon**

Tariffperioden 01.05.2006 – 30.04.2008

© 2006 KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, Oslo

KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon
Rådhusgt 1-3
Postboks 1034 Sentrum
0104 OSLO
Telefon: 23 08 14 00
Telefax: 23 08 14 09
E-post: ka@ka.no
Internett: <http://www.ka.no>

FORORD

Hovedtariffavtalen gjelder for alle medlemmer i KAs arbeidsgivervirksomhet. Informasjon om endringer i forhold til forrige avtaleperiode er gitt i rundskriv nr. 9, 14 og 15/2006.

Der hvor det gjelder egne eller supplerende bestemmelser i kapittel 1 for virksomheter i Oslo som tidligere fulgte Oslo kommunes Dok. 25, er dette markert med symbolet Ø ved det aktuelle punktet/den aktuelle paragrafen. Gjeldende tekst for virksomhetene i Oslo på disse punktene er tilgjengelig i et eget hefte som supplement til denne Hovedtariffavtalen.

Den enkelte arbeidstakerorganisasjon er part i Hovedtariffavtalen. Ved avtalens inngåelse er følgende 17 organisasjoner parter:

Arkitektenes fagforbund
Den norske kirkes presteforening
Det Norske Diakonforbund
Fagforbundet
Fellesorganisasjonen for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere
Kateketforeningen
KFO
Musikernes fellesorganisasjon
Naturviterforbundet
Norges Ingeniørorganisasjon
Norges Juristforbund
Norsk Forskerforbund
Norsk Sykepleierforbund
Parat
Samfunnsviternes fagforening
Universitet- og høyskoleutdannedes forbund
Utdanningsforbundet

KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

Frank Grimstad
adm. direktør

INNHold

KAPITTEL 0	HOVEDAVTALENS DEL A	7
KAPITTEL 1	FELLESBESTEMMELSER	7
§ 1	Innledende bestemmelser	7
§ 2	Tilsetting	7
§ 3	Oppsigelse, omplassering	8
§ 4	Arbeidstid	9
§ 5	Godtgjøring for særskilt arbeidstid m.m.	11
§ 6	Overtid - forskjøvet arbeidstid	13
§ 7	Ferie	15
§ 8	Lønn under sykdom, svangerskap, fødsel og adopsjon	17
§ 9	Lønn under avtjening av verneplikt	20
§ 10	Ytelser etter dødsfall/gruppelivsforsikringer	20
§ 11	Erstatning ved yrkesskade/yrkessykdom	22
§ 12	Lønnsansiennitet og andre lønnsbestemmelser	23
§ 13	Stedfortredertjeneste/konstituering	24
§ 14	Permisjon	25
KAPITTEL 2	PENSJONSFORHOLD	26
2.0	Definisjon	26
2.1	Tjenestepensjonsordning	26
2.2	Avtalefestet pensjon (AFP)	27
2.3	Tilleggslønn og forholdet til pensjongivende inntekt	27
2.4	Arbeidstakere med særaldersgrenser	29
2.5	Avkortingsregler	29
KAPITTEL 3	GENERELLE LØNNS- OG STILLINGSBESTEMMELSER	30
3.1	Bruttolønn	30
3.2	Lokal lønnspolitikk	30
3.3	Tilleggslønn	31
3.4	Ledere	31
3.5	Hovedtillitsvalgt/områdetillitsvalgt/fellestillitsvalgt – avlønning	32
KAPITTEL 4	SENTRALT LØNNS- OG STILLINGSREGULATIV	33
4.1	Lokale forhandlinger	33
4.2	Særskilte forhandlinger	33
4.3	Rekruttere og beholde arbeidstakere	34
4.4	Regulering 2. avtaleår	34
4.5	Gjennomgående stillinger, innledende merknader	34
4.6	Stillingskoder m/minstelønn	35
4.7	Unge arbeidstakere	38

KAPITTEL 5	LOKALT LØNNS- OG STILLINGSREGULATIV	39
5.0	Innledende merknader	39
5.1	Stillinger	39
5.2	Årlig lønnsregulering	39
5.3	Annen lønnsregulering	40
5.4	Prinsipper for individuell lønnsfastsettelse	40
KAPITTEL 6	LÆRLINGER	41
KAPITTEL 7	VARIGHET	44
VEDLEGG 1	Stillingskoder i kapittel 4	45
VEDLEGG 2	Vedtekter for Tjenestepensjonsordning – TPO.....	48
Kapittel 1	– Pensjonsordningens formål og organisasjon.....	48
Kapittel 2	– Hvem pensjonsordningen omfatter	49
Kapittel 3	– Unntak fra medlemskap	51
Kapittel 4	– Pensjonsgrunnlaget	51
Kapittel 5	– Medlemstid	52
Kapittel 6	– Aldersgrense	53
Kapittel 7	– Alderspensjon	53
Kapittel 8	– Attføringspensjon/uførepensjon	55
Kapittel 9	– Ektefellepensjon.....	58
Kapittel 10	– Barnepensjon	60
Kapittel 11	– Fratreden før aldersgrensen.....	61
Kapittel 12	– Utbetaling, tilbakekreving og krav om folketrygdytelser	62
Kapittel 13	– Premie.....	64
Kapittel 14	– Opphør og flytting.....	66
Kapittel 15	– Anke.....	66
Kapittel 16	– Styre og administrasjon.....	67
VEDLEGG 3	Vedtekter for Avtalefestet pensjon – AFP.....	68
VEDLEGG 4	Retningslinjer for lokale forhandlinger – god forhandlingsskikk	72
VEDLEGG 5	Lokale retningslinjer for redusert bruk av uønsket deltid	74
VEDLEGG 6	Hjelpetabell med lønnssetser	75

KAPITTEL 0 HOVEDAVTALENS DEL A

KAPITTEL 1 FELLESBESTEMMELSER

§ 1 Innledende bestemmelser

1.1 Hovedregel

Denne hovedtariffavtale gjelder for alle arbeidstakere i et fast forpliktende arbeidsforhold med en på forhånd fastsatt arbeidstid (ev. gjennomsnittlig arbeidstid) pr. uke, dog med de unntak som er nevnt i de enkelte paragrafer.

1.2 Deltidsstillinger

Med deltidstilsatte forstås arbeidstaker som har et fast forpliktende arbeidsforhold med en på forhånd fastsatt arbeidstid (ev. i gjennomsnitt) pr. uke, som er mindre enn den som gjelder for heltidstilsatte i samme arbeidsområde. Deltidstilsatte arbeidstakere har samme rettigheter etter Hovedtariffavtalen som heltidstilsatte dersom ikke annet framgår av den enkelte bestemmelse.

1.3 Ekstraordinært arbeid

Settes det i gang ekstraordinære arbeider for å avhjelpe arbeidsløshet, skal det være adgang til å opprette egen tariffavtale for disse arbeider.

§ 2 Tilsetting

2.1 Formkrav

Tilsetting skal skje skriftlig, jf. arbeidsmiljøloven.

2.2 Kvalifikasjoner

Ved tilsetting og opprykk skal det i første rekke tas hensyn til søkerens kvalifikasjoner (teoretisk og praktisk utdanning samt skikkethet for stillingen).

Når søkere av begge kjønn står kvalifikasjonsmessig likt, foretrekkes kvinnelig søker når dette kjønn er underrepresentert. Når søkere for øvrig står kvalifikasjonsmessig likt, foretrekkes den søker som har lengst tjeneste i virksomheten.

2.3 Deltid/midlertidig tilsatt

Det skal som hovedregel tilsettes i full stilling, med mindre omfanget av arbeidet eller en vurdering av arbeidssituasjonen tilsier noe annet.

Ved ledig stilling skal deltidstilsatte ved intern utlysning tilbys utvidelse av sitt arbeidsforhold inntil hel stilling, dersom vedkommende er kvalifisert for stillingen.

Arbeidsgiver skal generelt informere og drøfte bruk av deltidstillinger med de tillitsvalgte. Det samme gjelder for bruk av midlertidige tilsettinger, jf.

arbeidsmiljølovens bestemmelser om midlertidige stillinger. Unntatt herfra er vikariater.

Arbeidsmarkedstiltak forutsettes behandlet etter de regler som gjelder for disse.

De lokale parter drøfter utarbeidelsen av retningslinjer for hvordan det kan tilstrebes redusert bruk av deltidsstillinger. Det vises til vedlegg 5: Lokale retningslinjer for redusert bruk av uønsket deltid.

2.4 Helseopplysninger

Se arbeidsmiljøloven § 9-3.

§ 3 Oppsigelse, omplassering

3.1 Formkrav

Oppsigelse skal skje skriftlig.

3.2 Oppsigelsesfrister

3.2.1 Hovedregel

Som hovedregel gjelder en gjensidig oppsigelsesfrist på 3 måneder regnet fra oppsigelsestidspunktet.

Vedrørende eldre arbeidstakere mv., se arbeidsmiljøloven § 15-3 (3).

3.2.2 14 dager

For arbeidstakere som er tilsatt med en prøvetid på inntil 6 måneder. For arbeidstakere som er inntatt til å utføre et arbeid av forbigående art av inntil 2 måneders varighet.

3.2.3 Andre frister

Ved oppsigelse av arbeidsavtaler i henhold til arbeidsmiljøloven § 14-9 før avtalens utløp, gjelder en gjensidig oppsigelsesfrist på 1 måned regnet fra oppsigelsestidspunktet.

3.3 Innskrenkning/rasjonalisering

Ved innskrenkning/rasjonalisering skal, under ellers like vilkår, de med kortest tjeneste innenfor vedkommende arbeidsområde i virksomheten sies opp først, jf. arbeidsmiljøloven § 15-7 (2) og Hovedavtalen § 9-4.

3.4 Omplassering

3.4.1 Ved omplassering/overgang til lavere lønnet stilling i samme virksomhet* pga. omorganisering, sykdom, skade, rasjonalisering eller andre grunner som ikke skyldes arbeidstakerens forhold, skal arbeidstakeren som hovedregel beholde sin nåværende lønns plassering som en personlig ordning.

3.4.2 Andre forhold

Arbeidstaker som etter avtale med menighetsrådet/fellesrådet/virksomheten* går over til lavere lønnet stilling i virksomheten, kan som en personlig ordning beholde inntil sin tidligere stillings lønn på overgangstidspunktet når dette er en del av avtalen.

** virksomhet i denne sammenheng: selvstendig juridisk enhet*

§ 4 Arbeidstid**4.1 Definisjon**

Arbeidstid er den tid arbeidstaker etter lov og avtale står til disposisjon for arbeidsgiver. Aktivt arbeid regnes i sin helhet med i arbeidstiden, mens hjemmевakt medregnes forholdsmessig, jf. pkt. 4.3.

4.2 37,5 t.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige gjennomsnittlig 37,5 timer pr. uke, jf. arbeidsmiljøloven §§ 10-4 og 10-12.

4.2.1 Kontoradministrasjon

Kontoradministrasjonens ordinære arbeidstid skal være den som nå gjelder i den enkelte virksomhet, dog ikke ut over hva som følger av pkt. 4.2.

4.2.2 35,5 t.

Ukentlig arbeidstid skal ikke overstige gjennomsnittlig 35,5 timer i følgende tilfelle:

- 1 I turnusordninger hvor ordinært arbeid må utføres mellom kl. 20.00 og kl. 06.00.
- 2 Ved arbeid minst hver 3. søndag.
- 3 Ved døgnkontinuerlig skiftarbeid.

4.2.3 33,6 t.

Ukentlig arbeidstid skal ikke overstige gjennomsnittlig 33,6 timer ved helkontinuerlig skiftarbeid eller i sammenlignbare turnusordninger.

4.3 Vaktordninger

Behovet for og omfanget av vaktordninger skal drøftes med arbeidstakernes tillitsvalgte før vaktordningen iverksettes, jf. arbeidsmiljøloven § 10-3.

Vaktplan

Vaktordningen skal innarbeides i en plan (jf. arbeidsmiljøloven §§ 10-3, 10-4 og 10-5).

Arbeidstakerne plikter å delta i den vaktordning som blir etablert.

4.3.1 Hjemmevakt

Med hjemmevakt forstås en vaktordning som består i at vakthavende holder seg hjemme slik at vedkommende kan varsles på den måten som virksomheten finner formålstjenlig. For hjemmevakt gjelder arbeidsmiljølovens bestemmelser. For øvrig vises til KS' B-rundskriv nr. 59/92.

Ukevakt/døgnvakt/helgevakt

Med ukevakt forstås en vakt utenom den ordinære arbeidstid fra arbeidstidens slutt på en ukedag til arbeidstidens begynnelse på tilsvarende dag i uken etter. Med døgnvakt forstås en vakt fra arbeidstidens slutt den ene dag til arbeidstidens begynnelse neste dag. Med helgevakt forstås en vakt fra arbeidstidens slutt dagen før helgedagen til arbeidstidens begynnelse dagen etter helgedagen.

Vaktplan/sykdom

Arbeidstaker som er eller blir syk på det tidspunkt han etter arbeidsplanen skulle hatt beredskapsvakt, har krav på den fritid han normalt ville ha opptjent i henhold til arbeidsplanen.

Om arbeidstaker er eller blir syk på det tidspunkt han etter arbeidsplanen normalt skulle hatt fri, vil han ikke ha krav på å få fridagene erstattet.

Vaktplan/vikar

Vikar som går inn i oppsatt arbeidsplan, gis ubekvemstillegg og fritid etter samme regler som den arbeidstaker han erstatter.

4.3.1.1 Underordnet vakt

Tillegg for kvelds- og nattjeneste (jf. pkt. 5.4) samt lørdags-, søndags-, og helgedagsgodtgjøring (jf. pkt. 5.2 og 5.3) betales for det beregnede antall timer og endres ikke om det inntreffer utrykninger som medfører aktivt arbeid.

Utrykning

Ved utrykning på vakt betales overtidsgodtgjøring for faktisk medgått tid, jf. pkt. 6.5 og 6.6. Utgifter til reise ved utrykning på hjemmevakt godtgjøres etter reiseregulativet.

4.3.1.2 Overordnet vakt

Deltakere i overordnet vakt utbetales ikke kvelds- og nattillegg, for øvrig som for underordnet vakt.

Utrykning

For utrykning og arbeid på overordnet vakt, jf. sentrale forbundsvise særavtaler. Utgifter til reise ved utrykning på hjemmevakt godtgjøres etter generell særavtale om reiseregulativet.

4.4 Hvilepauser/spisepauser, jf. arbeidsmiljøloven § 10-9.

4.5 Arbeidstidens inndeling

Arbeidstidens inndeling, herunder eventuell innføring av fleksibel arbeidstid, fastsettes etter drøftinger med vedkommende organisasjons tillitsvalgte uavhengig av eldre lokale avtaler om arbeidstidens inndeling.

4.6 Helgeaftener o.l.

Arbeidstakere med ordinær dagarbeidstid slutter arbeidet, uten trekk i lønn, kl. 12.00 onsdag før skjærtorsdag, pinse-, jul- og nyttårsaften. Ovennevnte arbeidstakere med tjeneste på lørdag gis fri påskeaften uten trekk i lønn.

Betalingsbestemmelse

Beordret tjeneste på nevnte dager/aftener godtgjøres i henhold til pkt. 6.5.1. Dette punktet gjelder også for deltidstilsatte.

4.7 Tjenestereiser

Arbeidstakere som pålegges å reise utenom ordinær arbeidstid inngår avtale med arbeidsgiver om godtgjøring/avspasering av denne reisetiden.

§ 5 Godtgjøring for særskilt arbeidstid m.m.**5.1 Avgrensninger**

5.1.1 ⊗ Godtgjøring etter § 5 betales ikke under overtidarbeid, med unntak av smusstillegg.

5.1.2 Sammenfall

Det kan ikke betales flere tillegg etter § 5 for sammenfallende tidsrom, dog betales tillegg etter pkt. 5.4 for samme tidsrom som det betales etter pkt. 5.2, 5.3 eller 5.5.

5.1.3 Arbeid i ledende stilling/særlig uavhengig stilling

Tilleggene kommer som hovedregel ikke til anvendelse for arbeidstakere i ledende stilling eller i særlig uavhengig stilling.

5.2 Lørdags- og søndagstillegg

For ordinært arbeid mellom kl. 00.00 lørdag og kl. 24.00 søndag betales et tillegg på minst kr 27,00 pr. arbeidet time.

5.3 Helge- og høytidstillegg

5.3.1 For ordinært arbeid mellom kl. 00.00 og kl. 24.00 på helge- og høytidsdager, på påskeaften samt for arbeid mellom kl. 12.00 og kl. 24.00 pinse-, jul- og nyttårsaften, betales et tillegg på 1 1/3 timelønn pr. arbeidet time.

5.3.2 Etter at spørsmålet er drøftet mellom partene lokalt, kan det i stedet for godtgjøring etter pkt. 5.3.1 helt eller delvis gis 1 1/3 times fri pr. arbeidet time. Slik fritid skal ikke legges til de tider/dager som er nevnt under pkt. 5.3.1 og skal for øvrig gis innen 1 måned dersom partene ikke blir enige om noe annet.

5.4 Kvelds- og nattillegg

- 5.4.1** ⊗ For arbeidstakere som arbeider etter skift eller turnusplan (skiftende arbeidstid fra dag til dag og/eller fra uke til uke) betales et tillegg pr. time for ordinært arbeid mellom kl. 17.00 og kl. 06.00. Tillegget betales også til arbeidstakere ved helseinstitusjoner som dekker en del av en turnusplan, selv om vedkommende utelukkende har kvelds- eller nattjeneste.

Tillegget utbetales etter følgende tabell:

Grunnlønn		Tillegg
fra	til	kr
196 000	199 999	25,-
200 000	209 999	28,-
210 000	219 999	29,-
220 000	229 999	32,-
230 000	239 999	34,-
240 000	249 999	37,-
250 000	259 999	39,-
260 000	269 999	41,-
270 000	279 999	42,-
280 000	289 999	44,-
290 000	299 999	46,-
300 000	309 999	48,-
310 000	319 999	50,-
320 000	329 999	52,-
330 000		52,-

- 5.4.2** Arbeidstakere som ikke kommer inn under pkt. 5.4.1, tilstås kr 23,00 pr. arbeidet time for ordinært arbeid mellom kl. 17.00 og kl. 06.00.

5.5 Delt dagsverk

Delt dagsverk benyttes kun når det er nødvendig for å opprettholde en forsvarlig drift. Dersom delt dagsverk er nødvendig, utbetales 1 timelønn pr. arbeidsdag. Hvis arbeidstakeren må møte fram flere enn 2 ganger hver arbeidsdag, er godtgjørelsen ytterligere 1½ timelønn pr. arbeidsdag.

Forutsetningen er at arbeidsdagen inklusive oppholdene og spisepausene strekker seg over 9 timer eller mer. Hvilepauser som anordnes i henhold til bestemmelsene i arbeidsmiljøloven eller etter arbeidstakerens ønske, regnes i denne forbindelse ikke som oppdeling av tjenesten.

5.6 Erstatning av fridag

Dersom fridag som er erstatning for arbeid på søndag (ukentlig fridag, jf. arbeidsmiljøloven § 10-8) faller på helge- eller høytidsdag, skal det gis 1 ekstra fridag innen 1 måned. Kan slik fridag ikke gis, skal det utbetales ordinær daglønn. Dersom turnusplanen i en uke hvor søndag er arbeidsdag inneholder 2 eller flere fridager, skal den første av dem anses som erstatning for arbeid på søndag. Dette så fremt ikke annet er konkret fastslått i

turnusplanen. Tilsvarende gjelder også for hjemmevakt der vakten er innarbeidet i arbeidstiden i henhold til oppsatt plan, jf. § 4, pkt. 4.3.

5.7 Dag- eller timelønnte arbeidstakere som har fri søn- og helgedager

5.7.1 Arbeidstakere med dag- eller timelønn som har minst 1 måneds sammenhengende tjeneste, betales ordinær daglønn etter tariffen for helgedager som faller mellom søndager. Dette gjelder bare dersom arbeidstakeren ellers ville vært i arbeid denne dagen.

5.7.2 Forsømmelse/fravær

Arbeidstaker taper retten til full lønn etter pkt. 5.7.1 om han uten samtykke av arbeidsgiveren forsømmer sitt arbeid siste virkedag før eller første virkedag etter slik helgedag. Dette gjelder likevel ikke når arbeidstakeren ved egenmelding eller attest fra lege godtgjør at fraværet skyldtes sykdom, ferie, plikt til å ivareta offentlig ombud eller annen tvingende grunn.

5.8 Tilleggene betales for hele timer. Ved vaktteneste betales tillegget for beregnet tid, jf. reglene i § 4, pkt. 4.3, og endres ikke om det inntreffer utrykninger som medfører aktivt arbeid på vakten. Tiden for utbetaling av tilleggene legges sammen pr. oppgjørsperiode og avrundes slik at 30 min eller mer forhøyes til hel time, mens 29 min eller mindre faller bort.

5.9 Smusstillegg

Hvis en arbeidstaker periodevis blir satt til å utføre arbeid som er spesielt ubehagelig, f.eks. på grunn av lukt, støy, varme eller håndtering av tilsmusset eller farlig materiale, tilstås vedkommende smusstillegg for dette.

Smusstillegg er minst kr 1,50 pr. time.

Nærmere om hvem som skal tilstås smusstillegg fastsettes etter drøftinger lokalt.

§ 6 Overtid - forskjøvet arbeidstid

6.1 Definisjon

Pålagt arbeid utover den ordinære arbeidstid er overtidsarbeid.

6.2 Avgrensning

Overtidsarbeid skal innskrenkes mest mulig.

Bestemmelsene gjelder kun for arbeidstakere i heltidsstillinger. Deltidstilsatte har likevel krav på overtidskompensasjon dersom de pålegges å arbeide utover det som er fastsatt for full stilling pr. dag (dog minimum 6 timer dersom arbeidstiden varierer fra dag til dag) eller pr. uke. Deltidstilsatte utbetales godtgjøring for forskjøvet arbeidstid, jf. pkt. 6.9.

For øvrig vises til pkt. 6.3 og arbeidsmiljøloven § 10-6.

6.3 Arbeidstakere som er unntatt fra overtidsbestemmelsene

§ 6 gjelder ikke for arbeidstakere som er omfattet av

- arbeidsmiljøloven § 10-12 og/eller
- HTA kapittel 3 pkt. 3.4

Virksomheten skal foreta en konkret vurdering av hvilke ledere i HTA kapittel 3, pkt. 3.4 som ikke omfattes av overtidsbestemmelsene

Arbeidstakere som er omfattet av arbeidsmiljøloven § 10-12 (2) kan tilstås en fast godtgjøring for arbeid utover ordinær arbeidstid.

Kompensasjon for møtevirksomhet/annen særlig belastning

Arbeidstaker som har møteplikt i utvalg eller har andre særlige belastninger utenfor ordinær arbeidstid, men som verken har rett til overtidsbetaling eller møtegodtgjøring på linje med ombudsmenn, kan tilstås inntil 7 fridager. Fridagene skal fortrinnsvis avvikles i forbindelse med ordinær ferie, alternativt kan det avtales med arbeidstaker at det tas ut tilsvarende antall daglønner.

6.4 Divisor

Overtidstillegg utregnes etter 1.850 timer pr. år. Ved akkord beregnes prosenttillegget av den ordinære lønn.

6.5 Prosenttillegg for arbeidstakere med dagarbeidstid**6.5.1 133 1/3 %**

For overtidsarbeid utført på helge- og høytidsdager og påskeaften, samt etter kl. 12.00 på pinse-, jul- og nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag.

6.5.2 100 %

- 1 For overtidsarbeid utført mellom kl. 21.00 og kl. 06.00. For overtidsarbeid påbegynt før kl. 06.00 som varer fram til arbeidstidens begynnelse.
- 2 For overtidsarbeid på lørdager og søndager.
- 3 For overtidsarbeid utført etter den ordinære arbeidstids slutt på dager før helgedager.

6.5.3 50 %

For overtidsarbeid utført til annen tid enn foran nevnt.

6.6 Prosenttillegg for arbeidstakere med skift-/turnusarbeid**6.6.1 133 1/3 %**

For overtidsarbeid utført på helge- og høytidsdager og påskeaften, samt etter kl. 12.00 på pinse-, jul- og nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag.

6.6.2 50 %

For overtidsarbeid utført de 2 første timer umiddelbart før det ordinære skift begynner, samt for overtidsarbeid utført de 4 første timer umiddelbart etter det ordinære skift slutter (jf. pkt. 6.6.3).

6.6.3 100 %

For overtidsarbeid som sammenlagt overstiger 4 timer utført umiddelbart før eller etter ordinært skift, samt for overtidsarbeid utført til andre tider enn de som framgår av pkt. 6.6.1 og 6.6.2.

6.7 Overtid etter tilkalling

Overtidsarbeid som etter tilkalling ikke finner sted umiddelbart etter eller før den ordinære arbeidstid, godtgjøres som om arbeidet varte i minst 2 timer. Hvis arbeidet avbrytes, betales ikke ekstra for nytt overtidsarbeid dersom dette påbegynnes innenfor de beregnede 2 timer. For øvrig regnes påbegynt halvtime som halv time. Bestemmelsen gjelder ikke overtidsarbeid som har sammenheng med vakt- eller beredskapstjeneste.

6.8 Forskjøvet arbeidstid

- 6.8.1** Når partene lokalt er enige om å forskyve arbeidstiden, betales 50 % tillegg for den tid som faller utenom vedkommendes ordinære arbeidstid. Tidspunktet for 100 % tillegg forskyves tilsvarende.

Varsel om forskjøvet arbeidstid skal så vidt mulig gis 3 dager i forveien, og aldri mindre enn 1 dag i forveien. Hvis en arbeidstaker pålegges forskjøvet arbeidstid samme dag eller natten etter at vedkommende har hatt alminnelig arbeidstid, betales som for overtid inntil arbeidstidens begynnelse neste dag.

- 6.8.2** Forskjøvet arbeidstid foreligger ikke hvor det på grunn av forholdene etter drøftinger, jf. pkt. 4.5, er fastsatt en særskilt inndeling av arbeidstiden for enkelte arbeidstakere, jf. arbeidsmiljøloven §§ 10-3 og 10-5.

- 6.8.3** Oppnås ikke enighet om forskjøvet arbeidstid, skal arbeidet igangsettes, og tvisten kan forelegges KA og vedkommende forbund.

§ 7 Ferie

I tillegg til ferieloven gjelder:

7.1 Erstatning av ferie

Arbeidstakere som godtgjør ved legeattest at vedkommende under ferie har vært arbeidsufør i minst 5 virkedager, får tilsvarende ferie erstattet.

7.2 Feriepengetillegg i juni

Partene er enige om at feriepengene for tilsatte kan utbetales i juni måned i ferieåret, jf. ferieloven § 11 (1). Dette gjelder også dersom deler av ferien forskotteres eller overføres.

Benytter arbeidstakeren seg av lovens adgang til å overføre ferie til det følgende ferieår eller til å avvikle forskuddsferie, skal ikke feriepengegrunnlaget av den grunn forandres.

I slike tilfelle skal det ved sluttoppgjør foretas korrigering i samsvar med faktisk ferieavvikling i opptjeningsår og ferieår.

Sluttoppgjør skal gjennomføres snarest mulig etter siste arbeidsdag, jf. ferieloven § 11 (3).

7.3 Avtalefestet ferie

- 7.3.1** Arbeidstaker har rett til fem virkedager, jf. ferieloven § 5 nr. 4, fri hvert kalenderår. Deles den avtalefestede ferien, kan arbeidstaker bare kreve å få fri så mange dager som vedkommende normalt skal arbeide i løpet av en uke.

Dersom myndighetene beslutter å iverksette den resterende del av den femte ferieuken, skal disse dagene komme til fradrag i den avtalefestede ordningen.

- 7.3.2** Feriepenger beregnes i samsvar med ferieloven § 10 og utgjør 12,0 % (14,3% for arbeidstakere over 60 år).

- 7.3.3** Arbeidsgiver fastsetter tidspunktet for den avtalefestede ferien etter drøftinger med de tillitsvalgte eller den enkelte arbeidstaker samtidig med fastsettelsen av den ordinære ferie.

Arbeidstaker kan kreve å få underretning om fastsettelse av den avtalefestede del av ferien tidligst mulig og senest to måneder før avvikling, med mindre særlige grunner er til hinder for det.

- 7.3.4** Arbeidstaker kan kreve å få feriefritid etter denne bestemmelse uavhengig av opptjening av feriepenger.

Dersom driften helt eller delvis innstilles i forbindelse med ferieavvikling, kan alle arbeidstakere som berøres av stansen, pålegges å avvikle ferie av samme lengde uavhengig av opptjeningen av feriepenger.

- 7.3.5** Arbeidstaker kan kreve at den avtalefestede delen av ferien gis samlet innenfor ferieåret, jf. ferieloven § 7 nr. 2, slik at 1 ukes sammenhengende ferie oppnås.

De sentrale parter oppfordrer partene lokalt til å plassere den avtalefestede ferie slik at kravet til produktivitet i størst mulig grad blir ivaretatt.

- 7.3.6** Ved skriftlig avtale med den enkelte, kan den avtalefestede ferien overføres helt eller delvis til neste ferieår.

- 7.3.7** For skiftarbeidere tilpasses den avtalefestede ferien lokalt, slik at det etter full gjennomføring utgjør 4 arbeidede skift.

§ 8 Lønn under sykdom, svangerskap, fødsel og adopsjon

I tillegg til folketrygdloven med forskrifter gjelder følgende:

8.1 Utbetaling av lønn

Arbeidsgiver utbetaler sykelønn, fødselspenger og adopsjonspenger til arbeidstakere som omfattes HTA § 1 hele den tid arbeidstakeren har rett til slik stønad etter folketrygdloven.

Refusjonsbeløpet tilfaller arbeidsgiver. Retten til lønn opphører når arbeidsforholdet opphører.

8.1.1 Fradrag for trygd

I ytelsene etter pkt. 8.1 skal det gjøres fradrag for offentlige trygdeytelser som arbeidstakeren mottar i perioden. Dersom det blir innvilget trygdeytelser for et tidsrom tilbake hvor lønn under sykdom, fødselspenger eller adopsjonspenger allerede er utbetalt, kan virksomheten kreve overført en så stor del av trygdeytelsene at lønn under sykdom og fødselspenger for tilsvarende tidsrom dekkes.

8.1.2 Full lønn

Med full lønn i § 8 menes ordinær lønn, faste årsbeløp og variable tillegg etter oppsatt arbeidsplan.

8.2 Sykdom

8.2.1 Retten til sykelønn

Arbeidstakere som omfattes av § 1 har rett til lønn under sykdom i henhold til punkt 8.2.2 fra første sykedag dersom vedkommende har tiltrådt stillingen.

8.2.2 Omfang / lønnens størrelse

Arbeidstaker har rett til full lønn under sykdom i 50 uker, i tillegg kommer eventuelle arbeidsgiverperioder. Når arbeidstaker har mottatt lønn under sykdom i til sammen 50 uker i de siste 3 år, opphører retten til lønn under sykdom. En arbeidstaker som har vært helt arbeidsfør i 26 uker etter at vedkommende sist fikk lønn under sykdom, får ny rett til lønn under sykdom.

8.2.2.1 Arbeidstakere som fortsetter i tjenesten etter fylte 67 år, har samme rettigheter til lønn ved sykdom eller skade som arbeidstakere yngre enn 67 år.

8.2.3 Meldinger/dokumentasjon/kontroll

8.2.3.1 Egenmelding/legeerklæring

Sykdom inntil 3 kalenderdager bekreftes snarest med skriftlig egenmelding. Sykefravær i arbeidsgiverperioden ut over 3 kalenderdager bekreftes snarest med skriftlig egenmelding eller sykemelding fra lege, jf. folketrygdloven §§ 8-23 til 8-27.

Retten til lønn under sykdom bortfaller dersom fraværet ikke blir tilfredsstillende dokumentert, jf. folketrygdloven § 8-7.

8.2.3.2 Friskmelding

Virksomheten kan kreve friskmelding fra lege før arbeidet gjenopptas når sykdommen har vart ut over egenmeldingsperioden.

8.2.3.3 Kontroll

Virksomheten kan gjennomføre nødvendig kontrollordning med sykefraværet. Før kontrollordning iverksettes, skal ordningen drøftes med de tillitsvalgte.

8.2.4 Erstatningskrav

Virksomheten har rett til å gjøre sitt tap i form av utbetalt lønn under sykdom gjeldende direkte mot skadevolder eller vedkommendes forsikringsselskap.

8.3 Svangerskap, fødsel og adopsjon**8.3.1 Opptjeningsstid**

Arbeidstaker som har vært i inntektsgivende arbeid i 6 av de siste 10 mnd før permisjonen tar til, har rett til full lønn under permisjon ved svangerskap, fødsel og adopsjon, jf. folketrygdloven kapittel 14, når vedkommende har tiltrådt stillingen.

8.3.2 Rett til fødselspermisjon

Dersom moren har vært i virksomhetens tjeneste i et sammenhengende tidsrom av 9 måneder, har hun rett til fødselspermisjon med lønn selv om hun ikke har omsorg for barnet. Når denne rett til lønn under fødselspermisjon er opparbeidet i offentlig tjeneste, beholdes den ved direkte overgang til stilling i virksomhet som omfattes av denne avtale når stillingen er tiltrådt.

8.3.3 Arbeid under svangerskapet

Hvis arbeidet på grunn av svangerskapet ikke kan utføres tilfredsstillende, kan arbeidsgiver drøfte med arbeidstakeren og hennes tillitsvalgte at inntil 1½ måned av permisjonen skal tas før nedkomstdatoen. Arbeidstakerens ønske skal tillegges avgjørende vekt.

Gravid arbeidstaker som etter lov eller forskrift må slutte i arbeidet på grunn av risikofylt arbeidsmiljø, får en utvidet rett til lønn som svarer til perioden fra fratredeelse og frem til fødselen. Permitteringen skal ikke berøre de uker kvinnen har rett til som ordinær fødselspermisjon. Omplasseres arbeidstaker til annen, eventuelt lavere lønnet stilling på grunn av svangerskapet, beholder vedkommende sin lønn, inklusive faste årlige lønnsmessige tillegg, samt lønnsmessige tillegg etter oppsatt tjenesteplan, herunder hjemmевakt.

Det bør i vaktordninger legges til rette for at gravide arbeidstakere etter 28. svangerskapsuke kan ha en arbeidssituasjon som ikke medfører unødig belastning.

8.3.4 Amming

Arbeidstaker gis fri med lønn i inntil 2 timer pr. arbeidsdag for å amme sitt barn.

8.3.5 Omsorgspermisjon for foreldre/partnere

I forbindelse med fødsel har faren rett til 2 ukers omsorgspermisjon med full lønn for å bistå moren.

Adoptivforeldre har rett til 2 ukers permisjon med full lønn i forbindelse med omsorgsovertakelse. Dette gjelder ikke ved stebarnsadopsjon eller hvis barnet er over 15 år.

Arbeidstaker som er omsorgsperson og har en relasjon til barnet uten å være biologisk mor eller far har rett til 2 ukers omsorgspermisjon, hvis vedkommende lever i registrert partnerskap i henhold til Lov om registrert partnerskap, eller er samboere i ekteskapslignende forhold, hvis det av folkeregisteret fremgår at de har hatt samme adresse de siste to årene.

8.3.6 Fedrekvote

Faren har rett til full lønn på de vilkår og i det omfang som fremgår av folketrygdloven §§ 14-10 og 14-19 (§ 14-12 fra 01.01.2007).

8.3.7 Varslingsplikt

Arbeidstaker skal i god tid varsle når permisjoner etter pkt. 8.3 skal avvikles jf. arbeidsmiljøloven § 12-7.

8.3.8 Ny permisjon

Arbeidstaker som har hatt permisjon med lønn etter bestemmelsene i pkt. 8.3, må ha gjeninntått i stillingen for å få lønn under ny permisjon.

8.4 Barns og barnepassers sykdom

Rett til permisjon jf. arbeidsmiljøloven § 12-9

Arbeidstaker som har omsorg for barn, har rett til fri for nødvendig tilsyn ved barns/barnepassers sykdom. Retten til permisjon gjelder til og med det året barnet fyller 12 år. Aldersgrensen på 12 år gjelder ikke ved sykdom hos funksjonshemmet barn.

Rett til full lønn

Til arbeidstaker som har omsorg for barn ytes det omsorgspenger etter folketrygdloven kapittel 9 del II. Arbeidstaker har rett til full lønn ved omsorg for barn fra første fraværsdag når vedkommende har tiltrådt stillingen.

8.5 Tilbakekomst

Arbeidstaker som er omfattet av arbeidsmiljøloven § 15-8, skal i tilsvarende periode være sikret tilbakekomst til stillingen sin, eller dersom denne ikke eksisterer på grunn av virksomhetens forhold, om mulig en tilsvarende stilling.

§ 9 Lønn under avtjening av verneplikt

9.1 Førstegangstjeneste/repetisjonsøvelser

Arbeidstakere med minst 6 måneders sammenhengende tjeneste i virksomheten, har rett til slik lønn som nevnt i pkt. 9.2 ved tvungen militærtjeneste, sivil tjenesteplikt, plikttjeneste i sivilforsvaret, i politireserven og i heimevernet. Ved tvungne repetisjonsøvelser gis tilsvarende lønn for inntil 1 måned i kalenderåret.

Tilsvarende rettigheter gis kvinner som verver seg til militær førstegangstjeneste.

9.2 Lønnens størrelse

9.2.1 Forsørger

Arbeidstakere med forsørgeransvar utbetales full lønn med fradrag av godtgjørelser fra militære myndigheter. Med forsørgeransvar forstås at arbeidstakeren forsørger barn under 17 år. Det samme gjelder dersom ektefelle/ samboer har lavere inntekt enn kr 160.000. For definisjon av samboer, se pkt. 10.4 B. Deltidstilsatte utbetales forholdsmessig.

9.2.2 Arbeidstaker uten forsørgeransvar

Arbeidstaker uten forsørgeransvar utbetales 1/3 av full lønn med fradrag av godtgjørelser fra militære myndigheter. Deltidstilsatte utbetales forholdsmessig.

9.2.3 Gjeninntredelse i stillingen

Forutsetningen for at lønn utbetales, er at vedkommende forplikter seg til å gjeninntre i tjenesten for et tidsrom av minst 3 måneder.

§ 10 Ytelser etter dødsfall/gruppelivsforsikringer

10.1 Etterlatte

For arbeidstaker, herunder arbeidstakere som går på attføring eller uføretrygd, utbetales ved dødsfall et engangsbeløp til ektefelle/partner iht. Lov om registrert partnerskap/samboer/andre som for en vesentlig del ble forsørget av arbeidstakeren.

Beløpet fastsettes slik:

10.2 Heltidstilsatte

Under 51 år ...	10,0 G	(G= grunnbeløpet i folketrygden)
51 år	9,5 G	
52 år	9,0 G	
53 år	8,5 G	
54 år	8,0 G	
55 år	7,5 G	
56 år	7,0 G	
57 år	6,5 G	
58 år	6,0 G	
59 år	5,5 G	
Over 59 år	5,0 G	

10.3 Deltidstilsatte

For deltidstilsatte utbetales et beløp som fastsettes forholdsmessig etter stillingsbrøken – dog slik at minste utbetaling er 2 G, og for arbeidstakere med 32 timers uke eller mer utbetales fullt beløp. Slik avkorting foretas ikke når arbeidstiden i inntil 1 år reduseres i medhold av arbeidsmiljøloven § 10-2 (4).

10.4 ⊗ Forsikringssummens begunstigelse

Forsikringssummen utbetales i slik rekkefølge (ugjenkallelig begunstiget i den rekkefølge de er nevnt):

- A Avdødes ektefelle (se dog bokstav C).
- B Samboer (se dog bokstav C).
Som samboer regnes person avdøde levde sammen med på dødsfallstidspunktet og som ved bekreftelse fra folkeregisteret kan dokumentere at samboerforholdet har bestått de siste 2 år. Dette gjelder likevel ikke dersom det på dødsfallstidspunktet forelå hindringer for at lovlig ekteskap/partnerskap kunne inngås.
- C Barn under 20 år. Disse skal ha utbetalt minst 40 % av erstatningsbeløpet selv om det er erstatningsberettiget ektefelle eller samboer.
- D Andre personer som for en vesentlig del ble forsørget av avdøde.
Forsørgelse baseres på om skattefradrag ved siste skattelikning er gitt.

10.5 Begravelsesbidrag

Om det ikke finnes etterlatte som nevnt ovenfor, utbetales 1,5 månedslønn, dog minst ½ G, til dødsboet.

10.6 Forsikring

Virksomheten plikter å tegne gruppelivsforsikring til dekning av ovennevnte ytelser. Før virksomheten velger forsikringsselskap, skal valg av selskap drøftes med de tillitsvalgte.

§ 11 ☒ Erstatning ved yrkesskade/yrkessykdom

11.1 Yrkesskade

Ved yrkesskade/yrkessykdom (godkjent av trygdeetaten som yrkesskade) som følge av arbeid i virksomheten, tilstås en engangserstatning utregnet etter folketrygdens grunnbeløp på skademeldingstidspunktet.

Erstatningen inklusive renter etter forsikringsavtaleloven skal likevel minst tilsvare erstatning beregnet etter grunnbeløpet på oppgjørstidspunktet.

11.2 Skade på reise

Tilsvarende erstatning som ytes etter § 11, pkt. 11.1 – 11.7, utbetales når arbeidstakeren skades ved ulykke på direkte reise mellom hjem og arbeidssted, og på tjenestereise.

11.3 Alle tilsatte / tidligere tilsatte

Alle arbeidstakere tilsatt i virksomheten omfattes av ordningen. Arbeidstakere som har vært tilsatt i virksomheten dekkes også, forutsatt at skaden ble konstatert etter 01.05.1986.

11.4 Tap i fremtidig erverv

Ved yrkesskade/yrkessykdom som fører til ervervsmessig uførhet på 100 %, settes erstatningssummen til 15 G. Erstatningen reduseres forholdsmessig hvis den ervervsmessige uførhet er lavere.

11.5 Menerstatning

Ved varig medisinsk invaliditet på minst 15 % ytes i tillegg menerstatning på følgende måte:

15-29% medisinsk invaliditet: 1 G

30-70% medisinsk invaliditet: 2 G

Over 70% medisinsk invaliditet: 3 G

11.6 Død

Når yrkesskade/yrkessykdom medfører død, utbetales et beløp på 15 G til de etterlatte som definert i pkt. 10.4.

11.7 Samordning av §§ 10 og 11

Den samlede erstatning til de etterlatte etter §§ 10 og 11 kan ikke overstige 18 G.

11.8 Samordning av reglene med Lov om yrkesskadeforsikring

I de tilfeller Lov om yrkesskadeforsikring medfører høyere erstatning enn etter ovennevnte regler ved erstatningsutmålingen, utbetales bare erstatning etter loven.

I de tilfeller der den skadelidte eller etterlatte vil oppnå høyere samlet erstatning etter § 11, pkt. 11.1 – 11.7 enn etter Lov om yrkesskadeforsikring, utbetales differansen i tillegg til erstatning etter Lov om yrkesskadeforsikring.

- 11.9** Virksomheten plikter å tegne forsikring som dekker ytelsene etter § 11, jf. for øvrig § 10.

§ 12 Lønnsansiennitet og andre lønnsbestemmelser

12.1 Hovedregel

Lønnsansiennitet fastsettes ved tilsetning etter følgende regler:

Lønnsansiennitet regnes tidligst fra fylte 18 år. Ansiennitetsdatoen fastsettes til den 1. i tilsettingsmåneden på grunnlag av godskrevet lønnsansiennitet.

Omsorgstjeneste godskrives med inntil 3 år. Med omsorgstjeneste menes omsorg for barn eller pleie av eldre eller syke.

Fravær uten lønn i forbindelse med nedkomst, adopsjon og videreutdanning medregnes med inntil 2 år i lønnsansienniteten.

Fagarbeider med avlagt fagprøve får verdiskapningsdelen av læretiden medregnet i lønnsansienniteten.

Verneplikt godskrives i lønnsansienniteten.

Ved omgjøring av stilling som følge av utdanning og/eller endrede arbeidsoppgaver beholdes tidligere fastsatt lønnsansiennitet.

Det gis ikke lønnsansiennitet etter flere bestemmelser for samme tidsrom.

12.2 ⊗ Godskriving av tjeneste

Ved tilsetning i stillingskode med den sentralt fastsatte minstelønn for ufaglærte, godskrives all tidligere privat og offentlig tjeneste i lønnsansienniteten.

Som privat tjeneste regnes også arbeid i hjemmet med inntil 6 år.

Ved tilsetning i annen stilling, godskrives offentlig tjeneste fullt ut.

I tillegg godskrives lønnsansiennitet for tidligere privat tjeneste som er av betydning for stillingen.

Dette punktet gjelder også der det har vært avbrudd i tjenesten.

12.3 Lønn for deltidstillinger

Lønn for deltidstillinger beregnes forholdsmessig ut fra de bestemmelser som gjelder for hel stilling med tilsvarende arbeidsområde.

12.4 Timelønnet arbeid/ekstrahjelp

Ansiennitetsbestemmelsene gjelder tilsvarende for ekstrahjelp og timelønne som over en periode på 1/2 år har vært i tjeneste i gjennomsnitt 14 timer eller mer pr. uke.

Lønnen fastsettes på grunnlag av tidligere praksis som for faste stillinger med tilsvarende arbeidsområde. Timelønnen beregnes etter det årstimetall som gjelder for heltidstilsatte i samme arbeidsområde.

Ekstrahjelp (vakter) som møter opp etter tilsigelse, men som må gå igjen fordi deres assistanse ikke lenger trenges, lønnes for 2 timer. De som har påbegynt arbeidet, men hvis tjeneste blir overflødig, lønnes for minst 4 timer. I begge tilfeller kan de pålegges annet arbeid i tilsvarende tidsrom.

Tillegg for delt dagsverk, kvelds- og nattarbeid, lørdags- og søndagsarbeid samt for arbeid på helge- og høytidsdager utbetales til disse arbeidstakere uavhengig av arbeidsforholdets varighet og omfang, jf. § 5.

12.5 Avlønning av vikarer

Lønn for vikarer beregnes ut fra de bestemmelser som gjelder for stillingen.

Har en særlige vansker med å rekruttere til vikariatet, kan det gis en særskilt lønnskompensasjon, jf. kapittel 4 pkt. 4.3 og kapittel 5 pkt. 5.3, ved vikariater på inntil 1/2 års varighet.

§ 13 Stedfortredertjeneste/konstituering

13.1 Plikt til å utføre stedfortredertjeneste

Enhver arbeidstaker plikter å utføre stedfortredertjeneste.

13.2 Stedfortredertjeneste i høyere lønnet stilling

Ved pålagt stedfortredertjeneste i høyere lønnet stilling for en periode utover en uke sammenhengende, utbetales den høyere lønnede stillings lønn fra første dag, når vedkommende overtar stillingens fulle arbeids og ansvarsområde. Ved beordring til høyere lønnet stilling, men hvor vedkommende ikke utfører alle de arbeidsoppgaver eller er pålagt hele det ansvar som er tillagt stillingen, kan det etter drøftinger med tillitsvalgte avtales en passende godtgjøring.

13.3 Ferie/ferievikariat

Stedfortredertillegg gis ikke for ferievikariat ved avvikling av den lovfestede ferie. Rett til stedfortredergodtgjøring opptjenes heller ikke ved slikt vikariat.

13.4 Konstituering

Ved konstituering (midlertidig tilsetting) i høyere lønnet stilling, utbetales fra første tjenestedag slik lønn som vedkommende ville fått ved opprykk til stillingen.

Når det er på det rene at en stilling vil bli stående ledig utover 1 måned pga. sykdom, permisjon e.l., foretas som hovedregel konstituering i stillingen.

§ 14 Permisjon

Arbeidstaker som er pålagt å utføre kommunale eller andre offentlige verv, gis permisjon og kan etter søknad få beholde sin lønn. Arbeidstakeren plikter på forhånd å gjøre henvendelse til nærmeste overordnede om permisjon.

Når viktige velferdsgrunner foreligger, kan en arbeidstaker tilstås velferdspermisjon med lønn i inntil 10 (12) arbeidsdager eller inntil 20 (24) arbeidsdager med halv lønn innen kalenderåret.

KAPITTEL 2 PENSJONSFORHOLD

2.0 Definisjon

Med tjenestepensjonsordning, i det følgende benevnt TPO, menes den pensjon en arbeidstaker har rett til i samsvar med denne tariffavtale og tilsvarende de til enhver tid gjeldende vedtekter for TPO.

2.1 Tjenestepensjonsordning

Alle arbeidsgivere skal ha pensjonsordning for sine tilsatte som tilfredsstillende følgende krav:

- 2.1.1** Pensjonsordningen skal omfatte alle tilsatte (faste og midlertidige) med en arbeidstid som i gjennomsnitt tilsvarer minst 14 timer pr. uke. Gjennomsnittsberegningen, som foretas etterskuddsvis hvert kvartal, skal inkludere alt ekstraarbeid, med unntak av overtid, begrenset til 100% av full stilling.

- 2.1.2** Pensjonsordningen skal garantere medlemmene en samlet alders-/ uførepensjon på minst 66 % av pensjonsgrunnlaget ved full opptjening. Pensjonsordningen skal også gi rett til ektefelle- og barnepensjon.

Pensjonsopptjeningen skal skje lineært, dvs at man skal opptjene like store deler av full pensjon for hvert år man er medlem. Kravet til full opptjening settes til 30 år. For de som fratrer med oppsatt pensjon settes kravet til full opptjening til maksimalt 40 år.

Pensjonsgrunnlaget beregnes i samsvar med punkt 2.1.7, jf. 2.3.

- 2.1.3** Fastsettelse av aldersgrenser og regler om rett til å ta ut alderspensjon før nådd aldersgrense skal følge de samme prinsipper som gjelder i Statens Pensjonskasse. Styret for TPO foretar nødvendige tilpasninger til KAs tariffområde, jf. § 16-1 i vedtektene for TPO.

- 2.1.4** Pensjonene skal reguleres i samsvar med reguleringen av folketrygdens grunnbeløp. Det samme gjelder pensjonsgrunnlaget for dem som fratrer før de har rett til pensjon.

- 2.1.5** Pensjonsrettighetene skal være omfattet av overføringsavtale mellom lovfestede tjenestepensjonsordninger, offentlige pensjonskasser og livselskap som forvalter offentlige tjenestepensjonsordninger, slik at samlet pensjon regnes som om den var opptjent i den ordning man sist er medlem av. Det vises til vedtektene for TPO § 5-2.

- 2.1.6** Pensjonsrettighetene, herunder lineært beregnede og regulerte oppsatte pensjonsrettigheter, skal for alle ytelsers vedkommende være forsikringsmessig dekket i et forsikringsselskap eller en pensjonskasse.

Dersom KAs medlemmer ikke har, eller kan ha full forsikringsdekning for pensjonsforpliktelsene, står virksomheten ansvarlig for eventuelle differanseytelser som selvassurandør.

2.1.7 Pensjonsgrunnlaget fastsettes ut fra fast lønn og pensjongivende tillegg. Det tas ikke hensyn til lønn inklusive tillegg som overstiger 12 G.

2.1.8 Ved skifte av selskap/pensjonskasse skal dette drøftes med de tillitsvalgte. Drøftingsplikten inntreffer tidligst mulig og senest før oppsigelse er vedtatt og levert dagens leverandør av tjenstepensjonsforsikring.

Tjenstepensjonsordningen skal være basert på et finansieringssystem som er kjønnsnøytralt og som ikke virker utstøtende på eldre arbeidstakere. Under henvisning til dette skal premien minst beregnes på grunnlag av et kollektiv som hos den enkelte leverandør utgjøres minst av samtlige KAs medlemmer.

En arbeidsgiver kan, uavhengig av foranstående, opprette egen pensjonskasse.

Merknad: De virksomhetene som pr. 31.12.1998 hadde tjenstepensjonsordningen sin forsikret i privat livselskap, beholder sin status så lenge de har denne tilknytningen, uavhengig av bestemmelsen om utjevningssfellesskap etter pkt. 2.1.8, 2. og 3. ledd, jf. vedtektene for TPO § 13-2, 3. ledd.

Uttalelse fra tillitsvalgte som representerer de aktive arbeidstakere som er omfattet av pensjonsordningen skal følge saken fram til endelig avgjørelse i virksomhetens øverste organ.

2.1.9 Premien består av arbeidsgivers andel og medlemsinnskudd. Medlemsinnskuddet er opp til 2 % av pensjonsgrunnlaget.

2.2 Avtalefestet pensjon (AFP)

Med avtalefestet pensjon - AFP - menes den pensjon en arbeidstaker har rett til i samsvar med denne tariffavtale og de til enhver tid gjeldende vedtekter for avtalefestet pensjon i KAs tariffområde.

Vedtektene er vedtatt med hjemmel i dette kapittel og inngår som vedlegg til Hovedtariffavtalen.

2.3 Tilleggslønn og forholdet til pensjongivende inntekt

2.3.1 Vilkår for pensjonsgrunnlaget

Inntekt må være godtgjøring for arbeidsytelse for å kunne medregnes i pensjonsgrunnlaget.

All godtgjøring i tillegg til vanlig lønnsplassing kan kun gjøres pensjongivende når den er godtgjort gjennom tilleggslønn som årsbeløp etter kapittel 3, pkt. 3.3, og blir utbetalt på samme måte som regulativlønnen.

2.3.2 Lønnsforhøyelse kort tid før pensjonsalder

Lønnsforhøyelse som skyldes lønnsregulering ved lokale forhandlinger etter Hovedtariffavtalens kapittel 3, pkt. 3.4.1 og kapittel 5, pkt. 5.2 skal i sin helhet inngå i pensjonsberegningen.

Økning i pensjonsgrunnlaget som følge av lønnsforhøyelse etter andre forhandlingsbestemmelser i Hovedtariffavtalen de siste 2 år før fratreden med alderspensjon, ses bort fra ved pensjonsberegningen med mindre lønnsforhøyelsen skyldes automatisk virkende lønnsregulering ved sentrale og lokale forhandlinger.

I tillegg medregnes inntil 60 % av folketrygdens grunnbeløp gitt som individuelle lønnstillegg ved lokale lønnsforhandlinger. Med dette menes 60 % av grunnbeløpet på fratredelsestidspunktet ved lønn for hel stilling. Dersom lokalt fastsatt lønnsforhøyelse de siste 2 år ut over unntakene nevnt i foregående ledd likevel skal inngå i pensjonsberegningen, skal merpensjonen som følge av dette dekkes av arbeidsgiver i sin helhet.

Når lønnen forhøyes med en virkningsdato senere enn siste regulering av folketrygdens grunnbeløp, medregnes lønnsøkningen som om den var skjedd fra samme dato som grunnbeløpsendringen.

2.3.3 Nedgang i pensjonsgrunnlaget

Tillegg i alderspensjon på grunn av tidligere høyere lønnsnivå gis når medlemmet i en sammenhengende periode på 2 år har hatt et gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag - målt i antall grunnbeløp (G) - som er høyere enn pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. (For deltidstilsatte benyttes pensjonsgrunnlaget omregnet til full stilling ved denne sammenligningen.)

Pensjonen beregnes i så fall slik:

- Det høyere pensjonsgrunnlaget (gjennomsnittsgrunnlaget i toårsperioden) medregnes for så mange pensjonsgivende tjenesteår som vedkommende i alt hadde opptjent fram til slutten av denne perioden.
- I tillegg kommer pensjon beregnet etter det nye (lavere) pensjonsgrunnlag for de tjenesteår vedkommende har opptjent etter nevnte tidspunkt, likevel ikke for flere år enn at det til sammen blir full tjenestetid.
- For at en nedgang i lønn skal få innvirkning på fastsettelse av pensjonsgrunnlaget, må nedgangen i samlet lønn for hel stilling utgjøre minst 10 % av folketrygdens grunnbeløp.

2.4 Arbeidstakere med særaldersgrenser

Arbeidstakere med særaldersgrenser under 67 år, og som ikke har opptjent fulle pensjonsrettigheter jf. pkt. 2.1.2, kan fortsette i stilling til fylte 67 år dersom vedkommende ønsker det.

2.4.1 Dagens særaldersgrenser opprettholdes uendret, jf. pkt. 2.1.3.

2.5 Avkortingsregler

Alderspensjonen skal avkortes i samsvar med folketrygdloven § 19-6.

KAPITTEL 3 GENERELLE LØNNS- OG STILLINGSBESTEMMELSER

3.1 Bruttolønn

Lønnssystemet er et bruttolønnssystem.

3.2 Lokal lønnspolitikk

Lønnssystemet forutsetter en lokal lønnspolitikk som må gjøres kjent for alle ansatte. Lønnspolitiske retningslinjer utformes etter drøftinger med de ansattes organisasjoner

Det må være en sammenheng mellom virksomhetens mål og den lokale lønnspolitikken. Det forutsettes at lønn benyttes som et personalpolitisk virkemiddel.

Det skal være en naturlig sammenheng mellom arbeidstakerens kompetanse, kompetanseutvikling og lønnsutvikling.

3.2.1 Lokale drøftinger

De lokale parter avholder et lønnspolitisk drøftingsmøte som omfatter alle lønnskapitlene minst en gang pr. år. Drøftingene tar utgangspunkt i virksomhetens totale situasjon, lønnspolitiske retningslinjer og bruk av Hovedtariffavtalens forhandlingsbestemmelser. Videre drøfter partene utarbeidelse av relevante kriterier for lønnsfastsettelse og målsettinger for lønnsforhandlingene.

Arbeidsgiver skal hvert år legge fram tallmateriale som viser lønnsnivå og lønnsutvikling bl.a fordelt på kjønn for også å kunne drøfte likelønn.

De sentrale parter forutsetter at de lokale forhandlinger gjennomføres på en rasjonell og hensiktsmessig måte. De lokale parter oppfordres til å finne praktiske arbeidsformer ved f.eks. å samordne forhandlingene. Det skal føres referat fra drøftingsmøtet hvor det skal framgå enighet mellom partene om dette.

Det vises til vedlegg 4: Retningslinjer for lokale forhandlinger – god forhandlingsskikk.

3.2.2 Lønnssamtale

Dersom den tilsatte gjennom to år oppnår en vesentlig lavere lønnsutvikling enn lønnsutviklingen for sammenliknbare stillinger i virksomheten, skal det gjennomføres en lønnssamtale mellom arbeidsgiver og den tilsatte. Den tilsatte har rett til å la seg bistå av sin tillitsvalgte. I samtalen skal arbeidsgiver og den tilsatte i fellesskap diskutere hvilke tiltak som kan iverksettes for at den tilsatte skal oppnå bedre lønnsutvikling. Det skal føres referat fra samtalen dersom den tilsatte ber om det.

3.2.3 Rett og plikt til forhandlinger

De lokale parter har en gjensidig plikt til, etter skriftlig krav fra den annen part, å gjennomføre forhandlinger etter hovedtariffavtalens forhandlingsbestemmelser. Dersom annet ikke er avtalt, skal partene innen 14 dager ha avtalt møtetidspunkt for gjennomføring av forhandlingene.

3.3 Tilleggslønn

Faste og variable tillegg knyttet til arbeidsytelse, er pensjonsgivende når de godtgjøres som årsbeløp og utbetales på samme måte som ordinær lønn. Dette gjelder følgende ytelser:

- Kapittel 1, § 5, pkt. 5.2 Lørdags- og søndagstillegg
- Kapittel 1, § 5, pkt. 5.4 Kvelds- og nattillegg

Med grunnlag i gjeldende arbeidsplan beregnes tilleggene for den enkelte arbeidstaker på årsbasis og omregnes til månedlige beløp. Ved beregning av tilleggslønn legges det til grunn et årstimetall på 1900 timer.

Dersom partene lokalt er enige om det, kan også tillegg etter § 5.3 og 5.5 utbetales som pensjonsgivende tilleggslønn.

Tilleggene faller bort når grunnlaget for dem ikke lenger er til stede.

Midlertidige avvik fra gjeldende arbeidsplan for kortere tidsrom enn 6 uker skal ikke medføre endring i utbetaling av faste tillegg til månedslønn. Ved faktiske merbelastninger i form av flere kvelds- og nattevakter og lørdags- og søndagsvakter i avviksperioden, utbetales differansen i forhold til det beregnede faste tillegget.

Ved endring av arbeidsplanene og avvik som varer mer enn 6 uker, skal det foretas ny beregning av fast tilleggslønn.

Deltidsansatte, vikarer og ansatte med tidsbegrenset tilsetning som får månedslønn, får tillegget beregnet på samme måte som for faste heltidstilsatte.

Ekstrahjelper får tilleggsytelsene godtgjort i henhold til faktisk utført arbeid som gir rett til tillegg.

3.4 Ledere

3.4.0 Innledende merknader

1. Lederstrukturen fastsettes lokalt.
2. Lønnsfastsettelsen for ledere skjer lokalt gjennom vurdering ved tilsetning og på grunnlag av bestemmelser i Hovedtariffavtalen.
3. Virksomhetens øverste leder(e) får lønn fastsatt etter kapittel 3, pkt. 3.4.1. Øvrige ledere får lønn fastsatt etter bestemmelsene i hhv. kapittel 4 eller kapittel 5.

3.4.1 Lederavlønning – øverste leder(e)

Lønn til daglig leder av fellesrådets virksomhet, jf. kirkeloven § 13, 2. ledd, og lederstillinger på tilsvarende nivå og/eller med sammenlignbart arbeids- og ansvarsnivå, fastsettes etter forhandlinger. Vurdering av lederlønninger kan foretas en gang i året.

Grunnlaget for vurderingene er ett eller flere av følgende kriterier:

- Oppnådde resultater i forhold til virksomhetens målrettede aktiviteter
- Utøvelse av lederskap i forhold til virksomhetens mål
- Betydelige organisatoriske endringer
- Behov for å beholde kvalifisert arbeidskraft.

Kommer partene ikke til enighet ved forhandlinger, kan tvisten ikke ankes. Arbeidsgivers siste tilbud skal da vedtas.

Stillingskoder	
4950	Daglig leder/kirkeverge
4955	Leder (hovedbenevnelse)
4955	Assisterende leder
4955	Bygg- og anleggssjef
4955	Direktør
4955	Generalsekretær
4955	Gravlundssjef
4955	Personalsjef
4955	Økonomisjef

3.5 Hovedtillitsvalgt/områdetillitsvalgt/fellestillitsvalgt – avlønning

De arbeidstakere som er innvilget hel permisjon for å fungere som hovedtillitsvalgt/områdetillitsvalgt/fellestillitsvalgt, avlønnes med minimum kr 284 000 uten tilståelse av eventuelle tillegg. Avlønningen er pensjonsgivende og vurderes en gang i året.

Hovedtillitsvalgt/områdetillitsvalgt/fellestillitsvalgt som er innvilget permisjon minst 2 dager pr. uke som en fast ordning, skal ha lønn etter samme bestemmelse for den tiden vedkommende fungerer som sådan.

Den hovedtillitsvalgte/områdetillitsvalgte/fellestillitsvalgte skal dog under ingen omstendighet lønnes under det vedkommende ville hatt i sin opprinnelige stilling (inklusive eventuelle faste tillegg).

Hovedtillitsvalgt/områdetillitsvalgt/fellestillitsvalgt som helt eller delvis fritas for arbeid, tjener opp lønnsansiennitet etter de vanlige reglene.

KAPITTEL 4 SENTRALT LØNNS- OG STILLINGSREGULATIV

Sentralt stillingsregulativ inneholder de ulike stillingers minimumsavlønning.

4.1 Lokale forhandlinger

Partene sentralt kan avsette en viss andel av den økonomiske rammen til lokale forhandlinger etter denne bestemmelsen.

Partene sentralt fastsetter virkningstidspunkt og tidspunkt for når de lokale forhandlingene må være sluttført.

Partene lokalt fastsetter den totale pottens størrelse for arbeidstakere som er omfattet av forhandlingene etter dette punkt.

Kravene fremmes overfor den enkelte arbeidsgiver.

Alle endringer må skje innenfor rammen av Hovedtariffavtalens bestemmelser.

Det skal skje en gjensidig økonomisk kontroll av forhandlingsresultatene.

Uenighet om lønnsregulering/anke

Oppnås ikke enighet i det lokale oppgjøret kan hver av partene bringe tvisten inn for organisatorisk behandling mellom de sentrale parter. De sentrale parter kan anbefale fornyet lokal forhandling eller definere den endelige løsning på tvisten.

Dersom ingen av disse løsningene fører fram kan det benyttes voldgift. De sentrale parter, KA og den angjeldende arbeidstakerorganisasjon, avgjør hvilken type voldgift som skal benyttes. Ved uenighet gjelder Hovedavtalen § 4-3.

4.2 Særskilte forhandlinger

Partene lokalt kan uavhengig av det som er nevnt under pkt. 4.1 og 4.3 ta opp forhandlinger om omgjøring av stillinger, alternative lønns plasseringer og/eller annen godtgjøring innenfor Hovedtariffavtalens bestemmelser når:

- det er foretatt betydelige organisatoriske og/eller bemanningsmessige endringer
- det er skjedd betydelige endringer i en stillings arbeids- og ansvarsområde
- arbeids- og ansvarsområdet er endret som følge av at arbeidstakeren har fullført kompetansegivende etter-/videreutdanning.

Virkningstidspunkt for eventuelt forhandlingsresultat settes til den dato endringen fant sted.

Anke

Oppnås ikke enighet, gjelder Hovedavtalen § 4-2.

4.3 Rekruttere og beholde arbeidstakere

I de tilfeller det er helt spesielle problemer med å rekruttere eller beholde kvalifiserte arbeidstakere, vil partene etter forhandlinger kunne inngå avtale om endret lønsplassering for den enkelte arbeidstaker.

Kommer partene ikke til enighet ved forhandlinger, kan tvisten ikke ankes. Arbeidsgivers siste tilbud skal da vedtas.

4.4 Regulering 2. avtaleår

Før utløpet av første avtaleår, skal det opptas forhandlinger mellom KA og arbeidstakerorganisasjonene om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den økonomiske situasjonen på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår.

Hvis partene ikke blir enige, kan arbeidstakerorganisasjonene si opp Hovedtariffavtalen innen 14 – fjorten – dager etter forhandlingene er avsluttet og med 14 – fjorten – dagers varsel (dog ikke til utløp før 1. mai 2007).

Partenes valgte organer (representantskap, landsstyre, hovedstyre) skal ha fullmakt til å godkjenne et forhandlingsresultat eller meklingsforslag.

4.5 Gjennomgående stillinger, innledende merknader

1. Lønnsfastsettelsen lokalt skjer ved tilsetting og på grunnlag av bestemmelsene i Hovedtariffavtalen.
2. Lønnsansiennitet fastsettes ved tilsetting, jf. kapittel 1, § 12.
3. Ved lønnsfastsettelsen skal det bl.a. tas hensyn til stillingens kompleksitet, og den enkelte ansattes kompetanse, ansvar, innsats og resultatoppnåelse.
4. Ledere og arbeidsledere med direkte lederansvar skal avlønnes høyere enn dem de er satt til å lede. Unntak fra dette vil eksempelvis være underordnet som har stilling med selvstendig fagansvar i hht. Tjenesteordning, særskilt avlønning på grunn av spesial-/spisskompetanse, retrettstilling eller andre særskilte forhold.

4.6 Stillingskoder m/minstelønn (minstelønnssatser pr. 01.05.2007 er satt i skravert tabell)

Se også Vedlegg 1: Stillingskoder med hovedbenevnelse, rapporteringsbenevnelser og minstelønn.

Lønnsgruppe 1:

Stillinger uten særskilt krav om utdanning.

5111	Arbeider
5117	Assistent
5137	Kirketjener *
5139	Klokker
5222	Klubbleder
5142	Kontorfullmektig
5228	Menighetsarbeider
5147	Organist
5149	Renholder
5103	Sanger
5155	Vaktmester

Minstelønn pr. 01.05.2006:

0 år	4 år	8 år	10 år
206.500	211.500	226.000	254.300

Minstelønn pr. 01.05.2007:

0 år	4 år	8 år	10 år
214.000	219.000	233.500	261.800

Lønnsgruppe 2:

Fagarbeiderstillinger/tilsvarende fagarbeiderstillinger.

5122	Barnepleier
5124	Fagarbeider
5144	Menighetssekretær
5133	Miljøterapeut/-arbeider
5244	Organist
5151	Sekretær

Minstelønn pr. 01.05.2006:

0 år	4 år	8 år	10 år
232.300	237.300	246.800	269.300

Minstelønn pr. 01.05.2007:

0 år	4 år	8 år	10 år
239.800	244.800	254.300	276.800

Lønnsgruppe 3:

Stillinger med krav om høgskoleutdanning.

5165	Barnevernspedagog
5243	Diakonimedarbeider
5169	Førskolelærer
5172	Ingeniør
5188	Konsulent
5235	Menighetspedagog
5183	Organist
5198	Pedagogisk leder **
5185	Saksbehandler
5195	Sykepleier

Minstelønn pr. 01.05.2006:

0 år	4 år	8 år	10 år
270.000	276.000	283.900	308.200

Minstelønn pr. 01.05.2007:

0 år	4 år	8 år	10 år
277.500	283.500	291.400	315.700

Lønnsgruppe 4:

Stillinger hvor det kreves utdanning i samsvar med Tjenesteordningene for kateket, diakon og kantor fastsatt av Kirkemøtet (før 2007), og for stillinger hvor det kreves høgskoleutdanning med ytterligere spesialutdanning.

5167	Diakon
5175	Kantor
5176	Kateket
5206	Rådgiver
5192	Spesialpedagog

Minstelønn pr. 01.05.2006:

0 år	4 år	8 år	10 år
289.100	294.100	300.600	330.000

Minstelønn pr. 01.05.2007:

0 år	4 år	8 år	10 år
296.600	301.600	308.100	337.500

Lønnsgruppe 5:

Stillinger innen undervisning, diakoni og kirkemusikk hvor det kreves utdanning i samsvar med Tjenesteordningene fastsatt av Kirkemøtet, og/eller hvor stillingsinnehaveren i tillegg til kravene i lønnsgruppe 4 har relevant utdanning som tilsvarer fordypning på hovedfag-/diplom-/mastergradsnivå.

5107 Diakon
 5200 Domkantor ***
 5202 Kantor
 5204 Kateket

Minstelønn pr. 01.05.2006:

0 år	4 år	8 år	10 år	16 år
310.100	322.000	335.000	350.000	360.000

Minstelønn pr 01.05.2007:

0 år	4 år	8 år	10 år	16 år
317.600	329.500	342.500	357.500	367.500

Stillinger uten fastsatt minstelønn

5160 Arbeidsleder
 5242 Ass. styrer v/barnehage
 5241 Daglig leder i menighet ****
 5246 Dirigent/korleder
 5104 Forsker
 5219 Fritidsleder
 5201 Institusjons-/sykehusprest
 5102 Kirketolk
 5224 Leder
 5226 Prest *****
 5245 Prosjektleder
 5199 Styrer v/barnehage

* 5137 Kirketjener som har fullført Kirketjenerskolen (modulene I, II og III) lønnes tilsvarende som fagarbeider (lønnsgruppe 2).

** 5198 Pedagogisk leder skal lokalt avlønnes høyere enn minstelønn for 5169 Førskolelærer.

*** 5200 Domkantor skal lønnes høyere enn minstelønn for 5202 Kantor.

**** 5241 Daglig leder i menighet som har utdanning på høghskolenivå skal lønnes minst som høyeste minstelønnssats i lønnsgruppe 3.
 Daglig ledere i menighet som har lavere utdanning enn på høghskolenivå skal lønnes minst som høyeste minstelønnssats i lønnsgruppe 2.

***** Stillingskode 5226 Prest tilsatt i fellesråd/menighetsråd lønnes med utgangspunkt i grunnlønnsplassering for 0922 Kapellan i staten. Det skal ikke gis tillegg for særskilt arbeidstid etter HTA kapittel 1, § 5, ubekvem arbeidstid skal inngå i den totale lønnsvurderingen. Fastsetting av virkningstidspunkt skal skje med hjemmel i HTA kapittel 4, pkt. 4.3. Forhandlingene skal gjennomføres så tidlig som mulig etter at endringer for 0922 Kapellan i staten har funnet sted.

4.7 Unge arbeidstakere

Unge arbeidstakere (st.kode 5380) har minstelønn fastsatt i forhold til alder:

Minstelønn pr. 01.05.2006:

Alder	Pr. år	Pr. mnd	Ord. timelønn	
			35,5 t/u	37,5 t/u
→ 14 år	103.250	8.604,17	55,93	52,95
15 år	144.550	12.045,83	78,30	74,13
16 år	165.200	13.766,67	89,49	84,72
17 år	185.850	15.487,50	100,68	95,31

Minstelønn pr. 01.05.2007:

Alder	Pr. år	Pr. mnd	Ord. timelønn	
			35,5 t/u	37,5 t/u
→ 14 år	107.000	8.916,67	57,96	54,87
15 år	149.800	12.483,33	81,15	76,82
16 år	171.200	14.266,67	92,74	87,79
17 år	192.600	16.050,00	104,33	98,77

KAPITTEL 5 LOKALT LØNNS- OG STILLINGSREGULATIV

5.0 Innledende merknader

1. Lønnsfastsettelsen for stillinger i kapittel 5 foregår i sin helhet lokalt i den enkelte virksomhet.
2. Lønnsfastsettelsen lokalt skjer gjennom vurdering ved tilsetting og på grunnlag av bestemmelsene i hovedtariffavtalen.
3. Ved lønnsfastsettelsen skal det bl.a. tas hensyn til stillingens kompleksitet, og den enkelte ansattes kompetanse, ansvar, innsats og resultatoppgjør.
4. Lønn fastsettes som årslønn.

5.1 Stillinger

3241	Daglig leder i menighet
3104	Forsker I
3104	Forsker II
3104	Forsker III
3201	Institusjons-/sykehusprest
3224	Leder
3226	Prest
3206	Rådgiver

5.2 Årlig lønnsregulering

De lokale partene gjennomfører forhandlinger etter denne bestemmelsen innen 1. oktober hvert år.

Ved lønnsregulering for disse stillingene tas det hensyn til lønnsutviklingen i tariffområdet, virksomhetens totale situasjon, herunder økonomi og krav til effektivitet.

Ved forhandlinger kan det gis både generelle og individuelle tillegg, samt avtales at hele eller deler av lønnsreguleringen fordeles av arbeidsgiver.

Virkningsdato for lønnsendringer er 1. mai.

Anke

Oppnås ikke enighet i det lokale oppgjøret kan hver av partene bringe tvisten inn for organisatorisk behandling mellom de sentrale parter. De sentrale parter kan anbefale fornyet lokal forhandling eller definere den endelige løsning på tvisten.

Dersom ingen av disse løsningene fører fram kan det benyttes voldgift. De sentrale parter, KA og den angjeldende arbeidstakerorganisasjon, avgjør hvilken type voldgift som skal benyttes. Ved uenighet gjelder Hovedavtalen § 4-3.

Denne bestemmelsen om anke gjelder ikke avgjørelser når lønnsreguleringen etter avtale fordeles av arbeidsgiver, jf. pkt. 5.2, annet ledd.

5.3 Annen lønnsregulering

Der det foreligger spesielle behov for å rekruttere og beholde arbeidstakere, kan det foretas lønnsregulering ut over hva som følger av pkt. 5.2.

Ved skifte av stilling eller vesentlig endring av stillingens arbeidsområde skal det foretas en lønnsvurdering for stillingsinnehaver basert på ny eller endret stilling.

Lønnsregulering etter denne bestemmelsen skjer etter drøftinger mellom de berørte parter.

Kommer partene ikke til enighet, kan tvisten ikke ankes. Arbeidsgivers siste tilbud skal da vedtas.

5.4 Prinsipper for individuell lønnsfastsettelse

Ved lønnsfastsettelsen skal det bl.a. tas hensyn til stillingens kompleksitet, og den enkelte tilsattes kompetanse, ansvar, innsats, resultatoppnåelse og behov for å rekruttere og beholde arbeidstakere.

Det kan avtales lokalt at ulempetilleggene inkluderes i stillingens lønn.

Det bør være en naturlig sammenheng mellom arbeidstakernes kompetanseutvikling og lønnsutvikling.

KAPITTEL 6 LÆRLINGER

Fagopplæring skjer i samsvar med de bestemmelser som til enhver tid gjelder i opplæringslova, Hovedtariffavtalen og Hovedavtalen. Arbeidsgiver vurderer muligheten for å tilby, ev. utvide antall læreplasser i virksomheten.

- 6.1** Lærlinger som inngår lærekontrakt etter reglene i opplæringslova, skal lønnes etter de uttømmende bestemmelser i dette kapittel.

Definisjoner:

- Lærling: har undertegnet en lærekontrakt med sikte på fag- eller svenneprøve i fag som har læretid i virksomhet, jf. opplæringslova § 4-1 og forskriften § 1-3.
- Lærekandidat: har undertegnet en opplæringskontrakt med sikte på en mindre omfattende prøve enn fag-/svenneprøve, jf. opplæringslova § 4-1.
- Praksiskandidat: har meldt seg til fag-/svenneprøve eller opplæringslova § 3-5 uten å være elev eller lærling.

- 6.1.1** Læretiden består av opplæringstid og verdiskapingstid. Lønn utbetales bare for verdiskapingstiden. Lønnen til lærlinger fastsettes som en prosentvis andel av minstelønn for fagarbeider (stillingskode 5124), eksklusive tillegg. Lønn til lærekandidater, se pkt. 6.1.5

Dersom partene lokalt er enige, kan en annen prosentvis fordeling av lønn avtales, innenfor den gitte ramme som er beskrevet nedenfor.

6.1.2 Fag som følger hovedmodellen

Fag som følger hovedmodellen har 2 år i opplæring i skole og 2 år i bedrift/virksomhet. Læretiden i bedrift/virksomhet består av 50 % opplæring og 50 % verdiskaping. I denne tiden lønnes lærlingen slik:

1. halvår: 30%
2. halvår: 40%
3. halvår: 50%
4. halvår: 80%

6.1.3 Fag som ikke følger hovedmodellen

1 års læretid i virksomheten:

1. halvår: 50%
2. halvår: 80%

1 ½ års læretid i virksomheten:

1. halvår: 45%
2. halvår: 55%
3. halvår: 80%

2 ½ års læretid i virksomheten:

1. halvår: 30%
2. halvår: 35%
3. halvår: 40%
4. halvår: 65%
5. halvår: 80%

3 års læretid i virksomheten:

1. halvår: 0%
2. halvår: 15%
3. halvår: 25%
4. halvår: 35%
5. halvår: 45%
6. halvår: 80%

Dersom partene lokalt er enige, kan en annen prosentvis fordeling av lønn enn den som framgår av 6.1.2 og 6.1.3 avtales, innenfor den gitte totalramme for hvert enkelt lærlingeløp.

6.1.4 Læringer med full praktisk opplæring i virksomheten

Læringer uten grunnkurs (GK) og videregående kurs (VK1) i videregående skole etter Reform '94 skal ha en samlet lønn under læreperioden, som tilsvarer den totale lærlingelønn som følger hovedmodellen (1 årslønn).

6.1.5 Lønn lærekandidater

Lønn for lærekandidater fastsettes lokalt i hvert enkelt tilfelle etter drøftinger med de tillitsvalgte.

6.1.6 Læringer med behov for særskilt tilrettelagt opplæring

For læringer med begrenset arbeidsevne på grunn av fysiske og/eller psykiske funksjonshemminger kan yrkesopplæringsnemnda samtykke i at det fastsettes avvikende opplæringskontrakt. Lønnen må da avtales spesielt for hvert enkelt tilfelle.

6.1.7 Prøveavleggelse

Arbeidsgiver dekker lønn ved prøveavleggelse for læringer.

6.1.8 Rekruttering

Dersom det er særlige vansker med å rekruttere læringer, kan partene lokalt drøfte midlertidige tiltak som øker mobiliteten og tilgang på læringer, for eksempel støtte til læremateriell, støtte til oppholdsutgifter og støtte til reise- og flytteutgifter.

6.1.9 Ubekvemstillegg

Lærlingen og lærekandidaten utbetales ubekvemstillegg etter kapittel 1, § 5.

6.1.10 Begrensninger i arbeidstid for barn og unge

Arbeidstiden for lærlinger under 18 år fastsettes innenfor de rammer som følger av arbeidsmiljøloven §§ 11-2 og 11-3.

6.1.11 Annet arbeid

Lærlinger som utfører annet arbeid enn det lærekontrakten tilsier lønnes i henhold til tariffavtalens bestemmelser for slikt arbeid.

6.1.12 Sykelønn og fødselspenger/adopsjonspenger

Lærlingen og lære kandidaten gis rett til sykelønn og fødsels-/adopsjonspenger etter kapittel 1, § 8 med beregningsgrunnlag i aktuell lønnsprosent når tilfellet oppstår. Slike fravær kan medføre at læretiden forskyves med tilsvarende forskyvning av lønnsprosenten.

6.1.13 Gruppelivsforsikring

Lærlingen og lære kandidaten omfattes av gruppelivsforsikringen i kapittel 1, § 10 med rettigheter som tilsvarer 50 % av det beløp som framgår av pkt. 10.2.

6.1.14 Bruttolønn

Lærlingen og lære kandidaten omfattes ikke av arbeidsgivers tjenestepensjonsordning og lønnen skal derfor utbetales som bruttolønn.

KAPITTEL 7 VARIGHET

Hovedtariffavtalen gjøres gjeldende til 30.04.2008.

Hvis Hovedtariffavtalen til den tid ikke er sagt opp av noen av partene med 3 – tre – måneders skriftlig varsel, er den fremdeles gjeldende 1 – ett – år om gangen med samme gjensidige oppsigelsesfrist.

VEDLEGG 1 Stillingskoder i kapittel 4**med hovedbenevnelse, rapporteringsbenevnelse og minstelønn.****Andre rapporteringsbenevnelse kan benyttes lokalt.**

Stillingskoder med hovedbenevnelse		Rapporteringsbenevnelse		Lønns- gruppe
5111	Arbeider	5111	Arbeider	1
		5111	Arbeider I	
5160	Arbeidsleder	5160	Arbeidsleder	–
		5160	Avdelingsleder	
		5160	Formann	
		5160	Oppsynsmann	
5117	Assistent	5117	Assistent	1
		5117	Assistent I	
		5117	Assistent ved barnehage	
5242	Assisterende styrer v/barnehage	5242	Assisterende styrer v/barnehage	–
5122	Barnepleier (65)	5122	Barnepleier (65)	2
5165	Barnevernspedagog	5165	Barnevernspedagog	3
5241	Daglig leder i menighet	5241	Daglig leder i menighet	–
5200	Domkantor	5200	Domkantor	5
5167	Diakon	5167	Diakon	4
5107	Diakon	5107	Diakon	5
5243	Diakonimedarbeider	5243	Diakonimedarbeider	3
5246	Dirigent/korleder	5246	Dirigent/korleder	–
5124	Fagarbeider	5124	Fagarbeider	2
		5124	Fagarbeider I	
		5124	Barne- og ungdomsarbeider (m/fagbrev)	
		5124	Frisør	
		5124	Håndverker/fagarbeider	
		5124	Håndverksmester	
		5124	Omsorgsarbeider	
		5124	Renholdsoperatør (65)	
5360	Folkevalgt	5360	Folkevalgt	–
5104	Forsker	5104	Forsker	–
		5104	Forsker I	
		5104	Forsker II	
		5104	Forsker III	
5219	Fritidsleder	5219	Fritidsleder	–
5169	Førskolelærer	5169	Førskolelærer	3
5172	Ingeniør	5172	Ingeniør	3
5201	Institusjons-/sykehusprest	5201	Institusjons-/sykehusprest	–
5175	Kantor	5175	Kantor	4
5202	Kantor	5202	Kantor	5

Stillingskoder med hovedbenevnelse		Rapporteringsbenevnelse		Lønns- gruppe
5176	Kateket	5176	Kateket	4
5204	Kateket	5204	Kateket	5
5137	Kirketjener	5137	Kirketjener	1
		5137	Kirketjener I	
		5137	Kirketjener/kirkegårdsarbeider	
		5137	Kirkegårdsarbeider	
		5137	Kirkegård-/krematoriearbeider	
		5137	Spesialarbeider	
5102	Kirketolk	5102	Kirketolk	–
5139	Klokker	5139	Klokker	1
		5139	Klokker I	
5222	Klubbleder	5222	Klubbleder	1
5188	Konsulent	5188	Konsulent	3
5142	Kontorfullmektig	5142	Kontorfullmektig	1
		5142	Kontorfullmektig I	
5224	Leder	5224	Leder	–
		5224	Avdelingsleder	
		5224	Driftsleder	
5390	Lærling	5390	Lærling	–
5228	Menighetsarbeider	5228	Menighetsarbeider	1
		5228	Menighetsarbeider I	
		5228	Aktivitetsleder	
5235	Menighetspedagog	5235	Menighetspedagog	3
5144	Menighetssekretær	5144	Menighetssekretær	2
		5144	Menighetssekretær I	
5133	Miljøterapeut/-arbeider (65)	5133	Miljøterapeut/-arbeider (65)	2
		5133	Miljøterapeut/-arbeider I (65)	
5147	Organist	5147	Organist	1
		5147	Organist I	
5244	Organist	5244	Organist	2
5183	Organist	5183	Organist	3
5198	Pedagogisk leder	5198	Pedagogisk leder	3
5226	Prest	5226	Prest	–
5245	Prosjektleder	5245	Prosjektleder	–
5149	Renholder (65)	5149	Renholder (65)	1
		5149	Renholder I (65)	
5206	Rådgiver	5206	Rådgiver	4
5185	Saksbehandler	5185	Saksbehandler	3
5103	Sanger	5103	Sanger	1
5151	Sekretær	5151	Sekretær	2
		5151	Sekretær I	

Stillingskoder med hovedbenevnelse		Rapporteringsbenevnelse		Lønns- gruppe
		5151	Konsulent	
5192	Spesialpedagog	5192	Spesialpedagog	4
5199	Styrer v/barnehage	5199	Styrer v/barnehage	–
5195	Sykepleier (65)	5195	Sykepleier (65)	3
5370	Tillitsvalgt	5370	Tillitsvalgt	–
5380	Unge arbeidstakere	5380	Unge arbeidstakere	–
5155	Vaktmester	5155	Vaktmester	1
		5155	Vaktmester I	

(65) = Stilling med særaldersgrense 65 år

VEDLEGG 2 Vedtekter for Tjenstepensjonsordning – TPO

Kapittel 1 – Pensjonsordningens formål og organisasjon, samordning, regulering av aktuelle pensjoner

§ 1-1 Om ordningen

Disse vedtekter gjelder tjenstepensjonsordninger avtalt i HTA for KAs tariffområde – i det følgende kalt TPO. I denne ordningen fastsettes pensjonene i hovedsak som etter Lov om Statens Pensjonskasse.

§ 1-2 Avtale om tilslutning

Selvstendige virksomheter, eller organisasjoner som er bundet av eller følger tariffavtale, skal inngå avtale med forsikringsgiver om medlemskap og om tilslutning til TPO, med mindre arbeidsgiver har egen pensjonskasse. Avtaleforholdet reguleres av avtalen/forsikringsbeviset, forsikringsvilkårene og disse vedtekter.

Arbeidsgiver er ansvarlig for at arbeidstakere som oppfyller vilkårene blir innmeldt i pensjonsordningen.

§ 1-3 Lovregulering

For pensjonsordningen gjelder Lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser av 6. juli 1957 – i det følgende kalt samordningsloven – og forskrifter gitt med hjemmel i loven. Dette innebærer at de pensjoner som er fastsatt i disse vedtekter, bl.a. skal samordnes med annen tjenstepensjon og pensjon fra folketrygden.

Videre gjelder Lov av 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet, Lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989, Forskrift om pensjonsordninger for kommunalt eller fylkeskommunalt ansatte av 22. april 1997 og Forskrift om pensjonsordninger for folkevalgte i kommune eller fylkeskommune av 22. april 1997.

§ 1-4 Regulering av pensjoner

Pensjonene skal reguleres som bestemt i tariffavtale mellom KA og arbeidstakerorganisasjonene.

§ 1-5 Pensjonsytelser i krig

Hvis Norge kommer i krig, kan Kongen bestemme at ytelsene fra forsikringsgiver kun skal utbetales delvis. Kongen kan også vedta andre begrensninger i de rettigheter som følger av disse vedtekter dersom de tap forsikringsgiver har hatt på grunn av krigen gjør dette nødvendig.

Kapittel 2 – Hvem pensjonsordningen omfatter

§ 2-1 Ved inngåelse av avtalen

Ved inngåelsen av avtalen (jf. §1-2) opptas som medlem i TPO de arbeidstakere som fyller vilkårene som er fastsatt i §§ 2-2 og 2-3, eventuelt i avtalen (jf. § 2-5). Arbeidstakere som på det tidspunkt ikke fyller vilkårene og nye arbeidstakere som ansettes, blir tatt opp den dag de fyller opptaksvilkårene.

Forsikringsgiver skal utstede forsikringsbevis til alle som blir medlemmer av TPO.

§ 2-2 Fast ansettelse over minstekravet

Fast ansatte arbeidstakere som er ansatt i minst 50 % stilling eller med en ukentlig arbeidstid på minst 14 timer, innmeldes i pensjonsordningen med det samme. Flere arbeidsforhold hos samme arbeidsgiver ses under ett. Ved beregning av stillingsprosent medregnes i tillegg til det fast avtalte også annen arbeidstid som nevnt i § 2-3, etterskuddsvis for hvert kvartal. Samlet stillingsprosent kan likevel ikke overstige 100 %.

§ 2-3 Midlertidig ansatte, fast ansettelse under minstekravet mv.

Andre arbeidstakere som i løpet av et kvartal gjennomsnittlig har hatt en arbeidstid på minst 14 timer i uken skal etterinnmeldes ved kvartalets utløp. Det tas likevel ikke hensyn til stillingsprosent som overstiger 100 %. Overtidsarbeid skal ikke medregnes.

§ 2-4 Risikodekning før innmelding

Midlertidig ansatte med en avtalt stillingsstørrelse som overstiger minstekravet for innmelding i pensjonsordningen, er risikodekket frem til utløpet av det kvartalet arbeidsforholdet påbegynnes. Risikodekningen innebærer at den ansatte ved uførhet, eventuelt de etterlatte ved dødsfall, vil ha rett til pensjon som om vedkommende skulle ha vært innmeldt fra ansettelsestidspunktet med den avtalte stillingsprosent.

§ 2-5 Avtalte opptaksvilkår

Dersom det ikke er i strid med tariffavtale, kan det i tilslutningsavtale etter § 1-2 fastsettes opptaksvilkår som avviker fra vilkårene i §§ 2-2 og 2-3.

§ 2-6 Uførepensjoner

Ansatte som får rett til attførings- eller uførepensjon etter kapittel 8 er medlemmer i pensjonsordningen så lenge de mottar slike ytelser.

§ 2-7 Endring/utmelding ved gjennomsnittsberegnete medlemskap

Dersom et medlem i løpet av et kvartal ikke har oppfylt minstekravet for medlemskap etter § 2-3, skal utmelding skje med tilbakevirkende kraft fra utløpet av forrige kvartal. Tilsvarende gjelder ved endring av stillingsprosent. Se § 11-6, annet ledd om risikodekning før utmelding

§ 2-8 Når forsikringsgivers ansvar begynner å løpe og forsikringstakers ansvar

Forsikringsgivers ansvar overfor den enkelte arbeidstaker begynner tidligst å løpe fra det tidspunkt arbeidsgiver innmelder vedkommende i pensjonsordningen, dersom ikke annet følger av § 2-4.

Forsikringstaker er ansvarlig for at arbeidstakere som fyller vilkårene for medlemskap blir innmeldt. Forsikringstaker skal etter nærmere fastsatt rutine gi forsikringsgiver melding om de arbeidstakere som skal tas opp i pensjonsordningen.

§ 2-9 Forsikringsdekning og frivillig medlemskap under permisjon

Ved avtalt permisjon i inntil 2 år, uten eller med delvis lønn, er vedkommende dekket i tilfelle død eller uførhet som om de ikke hadde permisjon. Det betales ikke premie for denne risikodekningen. Dersom vedkommende blir medlem av annen pensjonsordning i permisjonstiden, gjelder risikodekningen likevel ikke.

Et medlem har rett til å betale premie til TPO i inntil 2 år under permisjon uten lønn eller med delvis lønn for å få tiden medregnet som pensjonsgivende ved beregning av alderspensjon og eventuell etterlattepensjon eller uførepensjon som kommer til utbetaling først etter at permisjonstiden er utløpt. Inntrer uførheten under permisjonen, skal tjenestetiden medregnes, selv om uførepensjonen først kommer til utbetaling etter permisjonstidens utløp.

Den som ønsker å betale frivillig premie, må melde dette til forsikringsgiver innen 2 måneder fra den dag vedkommende ble meldt ut av Pensjonsordningen. Mottar medlemmet melding om utmeldingen senere enn 1 måned etter fratredelsen, har medlemmet 1 måneds frist, regnet fra den dag medlemmet mottok meldingen, til å gi melding om vedkommende ønsker å fortsette premiebetalingen.

I fristtiden er medlemmet sikret de samme pensjonsytelser som gjaldt før fratredelsen. Når særlige grunner gjør det rimelig, kan forsikringsgiver tillate slik premiebetaling selv om melding ikke er kommet inn før fristens utløp. Forsikringsgiver kan tillate premiebetaling for lengre tid enn 2 år når særlige grunner taler for det.

Når den egne premiebetaling etter dette punkt opphører uten at medlemskapet i TPO fortsetter gjennom arbeidsgiver, gjelder bestemmelsene i kapittel 11. Premien for frivillig medlemskap fastsettes i samsvar med den ordinære premie i ordningen.

Et medlem som ved permisjon uten lønn eller med delvis lønn betaler frivillig premie, skal innbetale slik premie direkte til forsikringsgiver innen de frister som fastsettes. Etter forfall kan det kreves renter etter Lov om forsinkelsesrente

Kapittel 3 – Unntak fra medlemskap

§ 3-1 Tjenestetid under 3 år

Unntatt fra medlemskap er arbeidstakere som ved aldersgrensen ikke vil få en samlet pensjonsgivende tjenestetid på minst 3 år.

§ 3-2 Medlemskap i folketrygden

Arbeidstakere som ikke er medlem av den norske folketrygden skal ikke være medlem av pensjonsordningen.

Kapittel 4 – Pensjonsgrunnlaget

§ 4-1 Fastsettelse av pensjonsgrunnlag

Pensjonsgrunnlaget fastsettes i hovedsak på samme måte som i Lov om Statens Pensjonskasse, ut fra fast lønn og pensjonsgivende tillegg i det arbeidsforhold som gir rett til medlemskap. Blir den ansattes lønn omregnet for å svare til folketrygdens ytelser, skal pensjonsgrunnlaget likevel ikke endres.

§ 4-2 Faste tillegg

Faste tillegg utover regulativlønn tas med som pensjonsgivende etter regler som fastsettes i tariffavtale mellom KA og arbeidstakernes organisasjoner.

§ 4-3 Gjennomsnittlig stillingsprosent

Når et medlem har hatt arbeid med varierende arbeidstid, skal det ved pensjoneringen fastsettes en gjennomsnittlig stillingsprosent. Det skal ses bort fra endringer av stillingsprosent etter utløpet av siste kvartal før pensjoneringstidspunktet. Ved fastsettelsen medregnes først og fremst perioder med den høyeste stillingsprosenten og ikke med mer enn den tid som svarer til full pensjon. Når pensjonsgrunnlaget skal beregnes, tar man utgangspunkt i regulativlønn for full stilling, omregner denne i henhold til gjennomsnittlig stillingsprosent, og medregner tillegg etter § 4-2.

§ 4-4 Lønn over 12 G

Pensjonsgrunnlaget begrenses slik at den del av lønnen som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (12 G) likevel ikke medregnes. Pensjon på grunnlag av fratreden før 1. mai 2000 skal likevel beregnes av et pensjonsgrunnlag hvor bare 1/3 av lønn mellom 8 og 12 G er medregnet.

§ 4-5 Nedgang i pensjonsgrunnlag

Når et medlem har hatt høyere pensjonsgrunnlag enn på pensjonerings-tidspunktet og dette ikke skyldes en alminnelig lønnsregulering, skal det høyere grunnlag gjelde for tiden før grunnlaget gikk ned, og det lavere grunnlag for resten av medlemstiden. Ved eventuell deltidsstilling er det pensjonsgrunnlaget ved full stilling som er avgjørende for sammenligningen.

I tariffavtale mellom KA og arbeidstakerorganisasjonene fastsettes hvor lenge man må ha hatt det høyere grunnlag, jf. HTA kapittel 2, pkt. 2.3.3. Minstegrensen legges til grunn selv om ikke forsikringstaker følger nevnte tariffavtale.

Denne paragrafen gjelder ikke ved beregning av attførings-/uførepensjon etter kapittel 8.

§ 4-6 Samtidige stillinger

Dersom et medlem har hatt flere stillinger samtidig, skal stillingene ses under ett ved pensjonsberegningen.

§ 4-7 Regulering av pensjonsgrunnlag

I alle de tilfeller hvor det på et senere tidspunkt skal foretas gjennomsnittsberegninger eller andre sammenligninger av grunnlag, skal grunnlagene reguleres på linje med det som i vedkommende tidsrom har skjedd med de løpende pensjoner. Normeringer og justeringer før medlemmets endelige pensjoning, men etter at lønnen opphørte, får ikke betydning for pensjonsgrunnlaget.

Kapittel 5 – Medlemstid

§ 5-1 Tid som medregnes

Som medlemstid ved beregning av pensjon regnes den tid det er betalt medlemsinnskudd for.

Som medlemstid regnes også den tid medlemmet har oppebåret attføringspensjon eller uførepensjon, likevel slik at pensjonsgrunnlaget fastsettes i forhold til uføregraden i nevnte tidsrom. Dette kan fravikes ved tilståelsen av attføringspensjon eller uførepensjon.

Ved etterinnmelding eller endringer i medlemskapet tilbake i tid, er det en betingelse for medregning av medlemstiden at arbeidsgiver betaler en forsikringsteknisk beregnet engangspremie.

§ 5-2 Medregning av medlemstid i annen ordning

TPO skal være omfattet av avtale mellom lovfestede pensjonsordninger, offentlige pensjonskasser og livselskap som forvalter offentlige tjenstepensjonsordninger om overføring av pensjonsansienitet («overføringsavtalen»).

For dem som er omfattet av avtalen, medregnes medlemstiden i de pensjonsordninger det er inngått avtale med. Pensjonen blir beregnet som om all opptjening hadde skjedd i én pensjonsordning, og hele pensjonen utbetales fra den pensjonsordning vedkommende sist var medlem av.

Avtalen regulerer også hvordan pensjonen skal fastsettes hvis arbeidstakeren helt eller delvis har samtidig opptjening i flere pensjonsordninger.

Det kan også avtales regler for medlemskap i de tilfeller hvor arbeidstaker samtidig har flere stillinger hos samme arbeidsgiver som hører inn under flere pensjonsordninger. Det kan da bestemmes at arbeidstaker skal innmeldes på grunnlag av sitt samlede arbeidsforhold i en av ordningene.

§ 5-3 Fremtidig medlemstid

Ved beregning av attførings-/uføre-, ektefelle- og barnepensjon medregnes fremtidig medlemstid etter bestemmelsene i hhv. §§ 8-8, 9-2 og 10-2.

§ 5-4 Avrundingsregler

Ved beregning av samlet medlemstid blir del av år på 6 måneder eller mer regnet som helt år, mens del av år på under 6 måneder ikke blir regnet med.

Kapittel 6 – Aldersgrense**§ 6-1 Aldersgrense**

Aldersgrensen er 70 år, eller den aldersgrense som til enhver tid gjelder i staten for tilsvarende stilling dersom særaldersgrensen i staten er 65 år eller lavere. I tvilstilfelle, eller hvis det ikke er tilsvarende stilling i staten, kan tariffpartene fastsette aldersgrense for stillingen.

Ved overgang til stilling med annen aldersgrense legges den nye aldersgrensen til grunn etter 1 års tjeneste i den nye stillingen. Se likevel § 7-2.

Kapittel 7 – Alderspensjon**§ 7-1 Vilkår for alderspensjon**

Fratrer et medlem helt eller delvis, og stillingsreduksjonen utgjør minst 10 % av full stilling, har det rett til alderspensjon beregnet etter § 7-4 a) til d) dersom

1. aldersgrensen er nådd eller
2. sum av alder og medlemstid er minst 85 år og det ikke er mer enn 3 år igjen til aldersgrensen eller
3. medlemmet har fylt 67 år eller
4. medlemmet har fylt 65 år og har minst 10 års medlemstid etter fylte 50 år eller
5. medlemmet har fylt 65 år og fyller vilkårene i § 4 i vedtektene for avtalefestet pensjon (AFP) i KAs tariffområde eller tilsvarende krav i andre AFP-vedtekter som måtte gjelde for vedkommende eller
6. medlemmet fratrådte før fylte 65 år, fylte vilkårene for avtalefestet pensjon ved fratreden og har nå fylt 65 år

Stillingsreduksjonen regnes med utgangspunkt i stillingsprosent ved utløpet av siste kvartal før fratreden.

Medlemmer og andre arbeidstakere ansatt hos arbeidsgiver tilsluttet TPO har rett til alderspensjon etter § 7-4 e) dersom de er omfattet av tariffavtale om AFP, og fyller kravene i pkt. 5 eller 6 ovenfor.

§ 7-2 Overgang til stilling med høyere aldersgrense

Medlem som i løpet av de siste 10 år har gått over fra stilling med lavere aldersgrense til stilling med høyere aldersgrense, har rett til alderspensjon når følgende vilkår er oppfylt:

- a) Medlemmet ville hatt rett til alderspensjon etter den tidligere aldersgrense.
- b) Medlemmet har innehatt stilling med lavere aldersgrense i minst 15 år.
- c) Den tidligere stillingens lavere aldersgrense er begrunnet med at tjenesten medfører uvanlig fysisk eller psykisk belastning på arbeidstakerne, slik at de normalt ikke makter å skjøtte arbeidet forsvarlig til fylte 70 år, jf. Lov om aldersgrenser § 2, bokstav a).

§ 7-3 Pensjonsgrunnlag

Pensjonen beregnes av medlemmets pensjonsgrunnlag når det fratrer stillingen, jf. likevel bestemmelsene i §§ 4-3 til 4-7.

Økning i pensjonsgrunnlaget som følge av lønnsforhøyelse de siste 2 år før fratreden med alderspensjon, ses bort fra ved pensjonsberegningen med mindre lønnsforhøyelsen skyldes automatisk virkende lønnsregulering ved sentrale og lokale forhandlinger. I tillegg medregnes inntil 60 % av folketrygdens grunnbeløp gitt som individuelle lønnstillegg ved lokale lønnsforhandlinger jf. HTA kapittel 2, punkt 2.3.2.

Dersom lokalt fastsatt lønnsforhøyelse de siste 2 år, ut over unntakene nevnt i foregående ledd, likevel skal inngå i pensjonsberegningen, skal merpensjonen som følge av dette dekkes av arbeidsgiver i sin helhet.

Når lønnen forhøyes med en virkningsdato senere enn siste regulering av folketrygdens grunnbeløp, medregnes lønnsøkningen som om den var skjedd fra samme dato som grunnbeløpsendringen.

§ 7-4 Beregning av alderspensjon

Den årlige alderspensjon beregnes slik:

- a) Har medlemmet en medlemstid på 30 år eller mer, får vedkommende full alderspensjon. Denne skal være 66 % av pensjonsgrunnlaget.
- b) Har medlemmet en medlemstid på mindre enn 30 år, skal vedkommende ha avkortet alderspensjon som utgjør så mange trettideler av full pensjon som medlemmet har medlemsår.
- c) Ved delvis fratreden (jf. § 7-1) kan det utbetales gradert alderspensjon. Dersom arbeidstakeren har opptjent all pensjon i full stilling, settes pensjonsgraden lik nedgangen i stillingsprosent. Har arbeidstakeren opptjent pensjon i stilling med deltid, beregnes først en nedgang med utgangspunkt i gjennomsnittlig stillingsprosent (jf. § 4-3). Deretter settes pensjonsgraden lik nedgangen i prosent av gjennomsnittlig stillingsprosent. Ved endelig fratreden regnes den resterende pensjon for seg.
- d) Forsørger medlemmet barn under 18 år, skal det for hvert barn ytes et barnetillegg på 10 % av alderspensjonen. Alderspensjonen med barnetillegg må likevel ikke overstige 90 % av pensjonsgrunnlaget. Er

pensjonen redusert etter bokstav b) eller gradert etter bokstav c), reduseres maksimumsbeløpet tilsvarende.

- e) Medlem eller arbeidstaker som fratrer etter fylte 65 år eller går direkte over fra avtalefestet pensjon, skal ha en alderspensjon som inntil 67 år minst utgjør pensjonen beregnet etter vedtektene for AFP i KAs tariffområde.

§ 7-5 Samtidige arbeidsforhold

Et medlem som samtidig tjener opp rett til pensjon i mer enn ett arbeidsforhold og fratrer et av disse med rett til løpende pensjon, får pensjonen beregnet etter regler som fastsettes av TPO, jf. også § 5-2, siste ledd.

§ 7-6 Fradrag for sykepenger

Sykepenger fra folketrygden, beregnet av samme inntekter som har vært pensjonsgivende for alderspensjonen, går til fradrag i sin helhet dersom alderspensjonen er beregnet på grunnlag av full tjenestetid. Er alderspensjonen ikke beregnet for full tjenestetid, skal fradragsbeløpet avkortes forholdsmessig.

§ 7-7 Ny innskuddspliktig stilling

Løpende alderspensjon reduseres eller faller bort dersom pensjonisten på ny tar innskuddspliktig stilling, jf. §§ 2-2 og 2-3. Denne bestemmelsen gjelder tilsvarende dersom pensjonisten tar stilling som er innskuddspliktig i annen pensjonsordning som går inn under overføringsavtalen med Statens Pensjonskasse.

Alderspensjonen faller helt bort dersom forskjellen mellom registrert stillingsprosent ved utløpet av siste kvartal før fratreden og ny stillingsprosent er mindre enn 10 prosentenheter.

Er forskjellen minst 10 prosentenheter, utbetales fortsatt pensjon beregnet etter reglene i § 7-4 c).

Kapittel 8 – Attføringspensjon/uførepensjon

§ 8-1 Vilkår for attføringspensjon og uførepensjon

Et medlem som ikke kan fortsette i sin vanlige stilling på grunn av sykdom eller skade og som derved mister eller får redusert sin arbeidsinntekt, har rett til uførepensjon. Jf. likevel §§ 8-2, 8-4, 8-5 og 8-6.

Uførepensjon utbetales ikke så lenge medlemmet har rett til sykepenger etter Lov om folketrygd eller har rett til lønn fra arbeidsgiver i henhold til sentralt avtalt tariffavtale.

Ved vurdering av om det foreligger sykdom brukes det samme sykdomsbegrepet som folketrygden bruker til enhver tid.

Kan attføring være hensiktsmessig, kan det i stedet for uførepensjon tilstås attføringspensjon. For attføringspensjon gjelder samme regler som for uførepensjon.

Bestemmelsene om uførepensjon gjelder tilsvarende for medlem som fratrer sin stilling på grunn av alderssvekkelse etter fylte 64 år, såfremt medlemmet har hatt sammenhengende tjeneste i minst 5 år umiddelbart før fratreden.

§ 8-2 Fastsettelse av uføregrad

Uførepensjonen fastsettes etter en uføregrad som svarer til den reduksjon av inntekt uførheten har medført. Som stillingsprosent før uførheten regnes stillingsprosent ved utløpet av siste kvartal før medlemmet ble ufør.

Når medlemmet blir tilstått uførepensjon fra folketrygden, skal uførepensjon etter bestemmelsene i disse vedtekter ytes etter samme uføregrad som i folketrygden. Forsikringsgiver kan fravike denne uføregrad når særlige grunner tilsier det.

Uførepensjonen kan avkortes eller falle bort selv om medlemmet er udyktig til tjeneste i sin stilling dersom vedkommende må antas å kunne skaffe seg annet høvelig arbeid. Uavkortet attføringspensjon kan likevel tilstås for en tid av inntil 2 år fra pensjonen begynte å løpe.

§ 8-3 Revurdering

Spørsmålet om fortsatt uførepensjon og uføregraden kan til enhver tid tas opp til ny behandling.

§ 8-4 Karenstid

Rett til uførepensjon inntreffer ikke når uførheten inntreffer innen 2 år etter innmeldingen og skyldes en sykdom eller lyte som medlemmet led av da det ble innmeldt og som det må antas at medlemmet da kjente til.

Det skal ses bort fra økning av stillingsprosent eller lønn senere enn 2 år før uførheten inntreffer, dersom uførheten skyldes en sykdom eller lyte medlemmet led av ved økningen og som det må antas at medlemmet da kjente til. Dette gjelder likevel ikke lønnsforhøyelser som skyldes automatisk virkende lønnsregulativ eller en alminnelig lønnsregulering.

§ 8-5 Selvforskyldt uførhet

Rett til uførepensjon inntreffer ikke når medlemmet forsettlig er skyld i at det er blitt udyktig til å utføre sin tjeneste. Medlemmet har heller ikke rett til uførepensjon dersom det uten rimelig grunn nekter å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering eller yrkesmessig attføring.

§ 8-6 Dispensasjonsadgang

Når særlige grunner taler for det, kan forsikringsgiver tilstå hel eller delvis pensjon selv om et tilfelle rammes av §§ 8-4 eller 8-5. For medlemmer med varierende arbeidstid kan forsikringsgiver vedta nærmere regler for anvendelse av § 8-4.

§ 8-7 Medisinsk undersøkelse

Medlem som gjør krav på uførepensjon, plikter å la seg undersøke av lege, eventuelt legge seg inn på sykehus for undersøkelse, dersom forsikringsgiver ber om det. Legeerklæring avgis på et skjema som fastsettes av forsikringsgiver. Undersøkelsen og legeerklæring betales av forsikringsgiver.

Den som oppebærer uførepensjon, plikter å skaffe ny legeerklæring når forsikringsgiver forlanger det. Har pensjonisten selv krevd ny behandling etter § 8-3, kan forsikringsgiver forlange at vedkommende selv skal betale omkostningene.

§ 8-8 Beregning av uførepensjon

Pensjonen beregnes ut fra det pensjonsgrunnlag, jf. kapittel 4, medlemmet har på det tidspunkt rett til lønn fra arbeidsgiver opphører i henhold til sentral tariffavtale og den medlemstid medlemmet ville ha fått om det hadde blitt stående i sin stilling til aldersgrensen. Pensjonsgrunnlaget beregnes likevel ut fra den stillingsprosent medlemmet hadde ved utløpet av siste kvartal før det ble ufør dersom stillingsprosenten på dette tidspunkt er høyere enn gjennomsnittlig stillingsprosent beregnet etter reglene i § 4-3. Pensjonsgrunnlaget kan bli begrenset etter reglene i § 8-4, annet ledd.

Uførepensjon ved 100 % uføregrad beregnes i samsvar med § 7-4, bokstav a), b) og d). Ved lavere uføregrad reduseres pensjonen tilsvarende. Maksimumsbeløpet etter § 7-4 bokstav d) skal også reduseres tilsvarende ved uføregrad under 100 %.

Pensjonen reguleres som om den var igangsatt fra det tidspunkt rett til lønn i henhold til sentral tariffavtale opphører.

§ 8-9 Fritak for medlemsinnskudd

Så lenge det løper uførepensjon, har medlemmet rett til å bli helt eller delvis fritatt for å betale det innskudd som er fastsatt for vedkommende. Innskuddsfritakets grad retter seg etter graden av arbeidsuførheten.

Denne paragrafen kan fravikes ved innvilgelsen av uførepensjon.

§ 8-10 Overgang til alderspensjon

En uførepensjonist som har nådd aldersgrensen for sin stilling, skal ha alderspensjon etter bestemmelsene i kapittel 7.

Kapittel 9 – Ektefellepensjon (enkepensjon eller enkemannspensjon)

§ 9-1 Vilkår for ektefellepensjon

Gjenlevende ektefelle etter et medlem har rett til ektefellepensjon. Det samme gjelder gjenlevende ektefelle etter tidligere medlem som mottok avtalefestet pensjon eller alderspensjon.

Rett til ektefellepensjon inntreffer ikke når medlemmet dør innen et år etter innmelding i pensjonsordningen eller etter at ekteskapet ble inngått og dødsfallet skyldes sykdom som medlemmet led av ved tilsetningen eller ekteskapsinngåelsen og som en av ektefellene må antas ha kjent til.

§ 9-2 Beregning av ektefellepensjon

a) Full årlig ektefellepensjon skal utgjøre 9 % av det pensjonsgrunnlaget som det avdøde medlemmet hadde (nettopensjon). Se likevel overgangsregler i punkt b). Med pensjonsgrunnlag menes pensjonsgrunnlag fastsatt etter reglene i kapittel 4. Er den avdødes medlemstid 30 år eller mer, ytes det full ektefellepensjon. Dersom den avdødes medlemstid er mindre enn 30 år, ytes det redusert ektefellepensjon. Pensjonen skal da utgjøre så mange trettideler av full pensjon som den avdøde har tjenestear.

Dersom den avdøde mottok avtalefestet pensjon eller alderspensjon legges samlet faktisk medlemstid til grunn ved beregning av pensjonen. Ellers skal den medlemstiden den avdøde ville ha fått ved å fortsette i stillingen fram til aldersgrensen legges til grunn. Ved fastsettelse av fremtidig stillingsprosent tas utgangspunkt i stillingsprosent ved utløpet av siste kvartal før dødsfallet. Bestemmelsene i § 8-8 siste ledd gjelder tilsvarende for fastsettelse av ektefellepensjon.

b) Når den gjenlevende ektefellen er født før 1. juli 1950, og avdøde ble medlem i pensjonsordningen første gang før 1. juli 2000, ytes det ektefellepensjon etter denne bestemmelsen. Det samme gjelder for enker etter mannlige arbeidstakere med medlemskap i pensjonsordningen fra før 1. oktober 1976. De pensjonskasser som pr. 30.04.2004 har annen dato beholder denne. Full årlig ektefellepensjon skal utgjøre 39,6 % av det pensjonsgrunnlaget som det avdøde medlemmet hadde (bruttopensjon). Bestemmelsene i punkt a, første ledd tredje punktum samt annet og tredje ledd gjelder tilsvarende. Pensjonen reduseres ev. etter reglene i § 9-3.

§ 9-3 Reduksjon ved inntekt og annen pensjon

Enkemannspensjon fastsatt etter reglene i § 9-2 punkt b) skal reduseres i henhold til reglene i punkt a) og b) nedenfor, i nevnte rekkefølge. Det samme gjelder enkepensjoner fastsatt etter reglene i § 9-2 punkt b) i de tilfeller medlemmet er innmeldt første gang etter 1. oktober 1976.

a) Har gjenlevende ektefelle samtidig rett til uføre- eller alderspensjon fra denne eller annen tjenestepensjonsordning, kan ektefellepensjonen fra denne pensjonsordning ikke utbetales med større beløp enn at den

samlede pensjon svarer til 60 % av summen av vedkommendes egen pensjon og avdødes alderspensjon. Jf. § 9-2 punkt b).

- b) Når den gjenlevende ektefelle ut fra alder og ervervsevne, foreliggende ervervsmuligheter og omstendighetene for øvrig kan ventes å få en årlig ervervsinntekt som overstiger 50 % av grunnbeløpet i folketrygden, skal ektefellepensjonen reduseres. Reduksjonen skal utgjøre 40 % av den del av forventet årlig ervervsinntekt som overstiger 50 % av grunnbeløpet. Skjer det en vesentlig endring i de forhold som har vært avgjørende for fastsettelsen av ektefellepensjonen, kan saken prøves på nytt og pensjonen endres eller falle bort.

Når spørsmål om overgangsstønad eller pensjon fra folketrygden til gjenlevende ektefelle er avgjort, skal pensjonen fra pensjonsordningen fastsettes etter den forventede ervervsinntekt som er lagt til grunn i folketrygden.

Har gjenlevende ektefelle fylt 67 år, skal ektefellepensjonen ikke avkortes med mindre vedkommende har ervervsinntekt. Når gjenlevende er fylt 70 år reduseres pensjonen ikke på grunn av ervervsinntekt.

Hvis departementet gir nærmere forskrifter for fastsettelse av ektefellepensjonen i Statens Pensjonskasse, gjøres tilsvarende bestemmelser gjeldende for denne pensjonsordningen.

Ektefellepensjon som beregnes som bruttopensjon, jf. § 9-2, bokstav b), reduseres etter samordningslovens bestemmelser.

§ 9-4 Opphør ved gjengifte

Løpende ektefellepensjon opphører dersom gjenlevende ektefelle inngår nytt ekteskap, men den begynner å løpe igjen dersom det nye ekteskap oppløses ved død eller skilsmisse.

Når en ektefellepensjon er opphørt fordi gjenlevende ektefelle har inngått nytt ekteskap, kan forsikringsgiver bestemme at vedkommende skal få sin pensjon helt eller delvis tilbake dersom ektefellene samlet ikke har tilstrekkelige eksistensmidler.

Stans og igangsetting av pensjon i henhold til denne paragraf skjer fra og med måneden etter at den begivenhet fant sted som betinget stansen eller igangsettingen.

§ 9-5 Ektefellepensjon etter flere

Har vedkommende rett til ektefellepensjon fra denne pensjonsordningen også etter den siste ektefelle, kan den samlede ektefellepensjon ikke overstige ektefellepensjonen etter 30 års medlems tid etter den ektefelle som hadde det høyeste pensjonsgrunnlag.

§ 9-6 Fraskilt ektefelle

Fraskilt ektefelle har rett til ektefellepensjon dersom ekteskapet varte i minst 10 år og den fraskilte var minst 45 år ved skilsmissen. Retten opphører dersom den fraskilte inngår nytt ekteskap før medlemmet dør. Var

medlemmet gift på ny, fordeles pensjonen mellom de berettigede i forhold til hvor mange påbegynte år hver av dem var gift med medlemmet. Nærmere bestemmelser fremgår av ekteskapsloven §§ 86-89.

§ 9-7 Registrert partner

Gjenlevende partner som er registrert i medhold av partnerskapsloven, har samme rett til ytelser etter dette kapittel som gjenlevende ektefelle og fraskilt ektefelle.

For ektefellepensjon beregnet etter § 9-2 punkt b) gjelder reduksjonsreglene i § 9-3.

Kapittel 10 – Barnepensjon

§ 10-1 Vilkår for barnepensjon

Når et medlem dør, har gjenlevende barn rett til barnepensjon. Forsikringsgiver kan tilstå barnepensjon også til stebarn og pleiebarn som avdøde forsørget.

Pensjonen løper til utløpet av den måneden barnet fyller 20 år. Barnepensjon etter medlem som er død før 01.01.2001 løper likevel bare til utløpet av den måned barnet fyller 18 år. For disse kan forsikringsgiver tilstå hel eller delvis pensjon inntil 21 år dersom omsynet til barnets utdanning gjør det rimelig og barnet ikke forsørger seg selv og ikke har midler til det. Dør barnet tidligere, betales pensjonen til og med måneden etter døds måneden.

§ 10-2 Beregning av barnepensjon

Full årlig barnepensjon skal utgjøre 15 % av det pensjonsgrunnlaget som det avdøde medlemmet hadde (nettopensjon). Med pensjonsgrunnlag menes pensjonsgrunnlag fastsatt etter reglene i kapittel 4.

Er den avdødes pensjongivende tjenestetid 30 år eller mer, ytes det full barnepensjon. Dersom den avdødes tjenestetid er mindre enn 30 år, ytes det redusert barnepensjon. Pensjonen skal da utgjøre så mange trettideler av full pensjon som den avdøde hadde tjenesteår.

Dersom den avdøde mottok avtalefestet pensjon eller alderspensjon, legges den faktiske medlemstiden den avdøde hadde til grunn ved beregning av pensjonen. Ellers skal den medlemstiden den avdøde ville ha fått ved å fortsette i stillingen fram til aldersgrensen legges til grunn.

Barnepensjon etter medlem som er død før 01.01.2001 beregnes likevel etter de satser og regler som gjaldt ved dødsfallet.

Har barnet rett til barnepensjon fra TPO etter både moren og faren, får barnet pensjon etter hver av dem.

Kapittel 11 – Fratreden før aldersgrensen.

Oppsatt pensjon – fortsettelse av premiebetaling

§ 11-1 Vilkår for oppsatt pensjon

Medlem som slutter i arbeidsgiverens tjeneste uten å få rett til straks begynnende pensjon eller avtalefestet pensjon fra arbeidsgiveren, og som derved blir utmeldt av pensjonsordningen, har rett til oppsatt pensjon hvis faktisk opparbeidet medlemstid er på minst 3 år.

§ 11-2 Omfang

Den oppsatte pensjon omfatter uføre-, alders-, ektefelle- og barnepensjon.

§ 11-3 Utbetaling av oppsatt pensjon

Rett til alderspensjon inntreffer når aldersgrensen for den fratrådte stilling er nådd, eller alderspensjon fra Folketrygden blir utbetalt. Dersom Folketrygdpensjonen er redusert etter folketrygdloven § 19-6, skal alderspensjonen frem til aldersgrensen for den fratrådte stilling reduseres etter samme forhold.

Rett til uførepensjon inntreffer når det tidligere medlem får rett til foreløpig uførestønad, tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon fra folketrygden. Uføregreden følger folketrygdens uføregrad.

Rett til ektefellepensjon og barnepensjon inntreffer når vilkårene i hhv. kapittel 9 og 10 er oppfylt.

Pensjonen løper fra måneden etter at retten har oppstått, alderspensjon likevel senest fra alderspensjon fra Folketrygden utbetales.

Pensjonen utbetales i tilfelle ut måneden etter døds måneden. Dersom det tidligere medlem etterlater seg ektefelle, registrert partner eller pensjonsberettiget barn, løper pensjonen ytterligere 1 måned.

§ 11-4 Beregning av pensjon

Den oppsatte pensjonen beregnes av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres deretter som om den var blitt utbetalt som løpende pensjon i oppsettelsestiden. Senere regulering skjer i samsvar med § 1-4.

Ville medlemmet oppnådd mindre enn 30 års medlemstid ved aldersgrensen, avkortes pensjonen etter reglene i § 7-4 bokstav b).

Ville medlemmet oppnådd mer enn 30 års medlemstid, avkortes pensjonen etter forholdet mellom (jf. § 5) medlemstid og den medlemstid medlemmet ville oppnådd ved aldersgrensen, likevel ikke mer enn 40 år. Mulig oppnåelig medlemstid regnes fra da medlemmet første gang ble innmeldt i pensjonsordning tilsluttet overføringsavtalen (jf. § 5-2).

Sikringsbestemmelse: Medlem som har vært medlem av pensjonsordning i KLP før arbeidsgiverens tilslutning til Fellesordningen, skal likevel ha pensjon beregnet etter reglene i § 7-4, bokstav b), eventuelt etter samme paragrafs bokstav a).

§ 11-5 Bortfall av rett til oppsatt pensjon

Tar det tidligere medlem på ny stilling som medfører medlemskap i denne pensjonsordningen eller annen pensjonsordning som går inn under overføringsavtalen med Statens Pensjonskasse, faller retten til oppsatt pensjon bort. Medlemstiden medregnes som pensjongivende i den nye stilling.

Er den oppsatte alderspensjonen blitt igangsatt før inntreden i den nye pensjonsberettigede stilling, faller denne pensjonen bort, eller reduseres etter de regler som fremgår av § 7-7.

§ 11-6 Melding om rettigheter

Når forsikringsgiver får melding om at et medlem slutter i tjenesten, skal forsikringsgiver sende det melding om pensjonsrettighetene, herunder retten til å fortsette premiebetalingen. Ved uførhet eller død som inntreffer innen 14 dager etter at slik melding er sendt, er medlemmet eventuelt de etterlatte sikret pensjon som om utmeldingen ikke var skjedd. Selv om ikke melding sendes, opphører likevel forsikringsgiver ansvar 2 måneder etter at medlemmet sluttet i tjenesten. Retten til å fortsette premiebetalingen opphører 6 måneder etter at forsikringsgiver ansvar har falt bort.

Medlemmet, eventuelt de etterlatte, er sikret pensjon etter den til en hver tid registrerte stillingsprosent og pensjonsgrunnlag, selv om utmelding eller andre endringer skal skje med tilbakevirkende kraft, jf. § 2-7.

§ 11-7 Fortsettelse av medlemskap

Se forsikringsavtaleloven § 19-7.

§ 11-8 Permisjon uten lønn

Når utmeldingen skyldes permisjon uten lønn gjelder bestemmelsene i § 2-9.

Kapittel 12 – Utbetaling, tilbakekreving og krav om folketrygdytelse

§ 12-1 Betalingsmottaker

Utbetaling av pensjon skjer til den pensjonsberettigede. Barnepensjon til umyndige barn utbetales til barnets mor eller far eller til eventuell annen verge. Restpensjon utbetales til ektefellen. Etterlater pensjonisten seg ikke ektefelle, skjer utbetalingen til boet. Likestilt med ektefelle er registrert partner.

Utbetaling skal skje ved overføring til en bankkonto her i landet dersom mottakeren har eller oppretter en slik konto. Dersom mottakeren ikke har slik konto kan forsikringsgiver bestemme at merkostnadene ved annen betalingsmåte avregnes i utbetalingen.

§ 12-2 Start og opphør av utbetaling

Alderspensjon løper fra den dag medlemmet ikke lenger oppebærer lønn. Uførepensjon løper fra det tidspunkt medlemmet ikke lenger har rett til lønn eller sykepenges. Ektefellepensjon og barnpensjon løper fra og med den måned medlemmet dør. Barnetillegg til alderspensjon og uførepensjon utbetales tidligst fra den dag barnet blir født.

Alderspensjon, uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon løper ut måneden etter den måned den berettigede dør. Alderspensjon og uførepensjon løper ytterligere 1 måned dersom medlemmet etterlater seg ektefelle, registrert partner eller pensjonsberettiget barn. Barnetillegg løper ut måneden etter barnets død.

Barnpensjon og barnetillegg som skal opphøre p.g.a barnets alder, løper ut den måned hvor alderen nås.

Uførepensjonist skal ha alderspensjon fra og med måneden etter at han når aldersgrensen for den stilling han har fratrådt, og mister samtidig retten til uførepensjon.

For utbetaling av pensjon etter oppsatte rettigheter gjelder reglene i § 11-3.

§ 12-3 Opplysningsplikt

Ethvert medlem og enhver som hever eller krever pensjon er forpliktet til å gi forsikringsgiver de opplysninger, legitimasjoner og attester som er tilgjengelig for vedkommende og som forsikringsgiver trenger for å kunne ta stilling til pensjonskravet og utbetale pensjonen. Vedkommende må gi riktige og fullstendige svar på forsikringsgiver spørsmål.

Dersom det ved fremsetting av pensjonskrav gis uriktige eller ufullstendige opplysninger som vedkommende vet eller må forstå kan medføre at det blir utbetalt pensjon som vedkommende ikke har krav på, kan pensjonen reduseres eller falle bort etter bestemmelsene i forsikringsavtaleloven § 18-1.

§ 12-4 Tilbakekreving

Dersom pensjonisten har mottatt pensjon i strid med redelighet og god tro, kan beløpet kreves tilbakebetalt.

Feil utbetalt pensjon kan også ellers kreves tilbakebetalt dersom pensjonisten, eller noen som har handlet på vegne av ham, uaktsomt har gitt feilaktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes en feil fra pensjonsordningens side og pensjonisten burde ha forstått dette.

I andre tilfeller enn nevnt i foregående ledd kan for mye utbetalt pensjon kreves tilbake, dersom særlige grunner gjør det rimelig. Ved vurderingen av om det foreligger særlige grunner, skal det blant annet legges vekt på hvor lang tid det er gått siden den feilaktige utbetalingen fant sted, og om vedkommende har innrettet seg i tillit til utbetalingen. Krav om tilbakebetaling etter dette ledd er begrenset til det beløp som er i behold når vedkommende blir kjent med at utbetalingen var feilaktig.

Det feilutbetalte kan trekkes i fremtidige ytelser fra TPO.

§ 12-5 Renter

Den pensjonsberettigede kan kreve renter fra to måneder etter at melding om forsikringstilfellet ble sendt forsikringsgiver, men tidligst fra de enkelte terminbeløp forfaller til betaling. Dette gjelder bare dersom ikke annet følger av forsikringsavtaleloven § 18-4.

Ved tilbakekreving av pensjon kan forsikringsgiver kreve renter fra 1 måned etter at krav om tilbakebetaling ble fremsatt, jf. forsinkelsesrenteloven § 2.

§ 12-6 Foreldelse

Krav på forfalte pensjonsterminer foreldes normalt 3 år fra forfall. Pensjonskravet som sådan foreldes normalt 10 år fra siste termin ble utbetalt eventuelt fra første gang det kunne vært krevet utbetaling. Jf. forsikringsavtaleloven § 18-6.

§ 12-7 Krav etter folketrygdloven

Forsikringsgiver kan pålegge den pensjonsberettigede å søke om de ytelser vedkommende er berettiget til etter folketrygdloven. Dersom slik søknad ikke umiddelbart fremsettes etter skriftlig pålegg fra forsikringsgiver, kan forsikringsgiver foreta samordning som om slike ytelser var tilstått, eventuelt kan forsikringsgiver bestemme at pensjonen i sin helhet skal falle bort.

Kapittel 13 – Premie

§ 13-1 Ansvar for betaling av premie

Forsikringstaker skal betale premien i henhold til forsikringsvirksomhetsloven kapittel 8 b, Hovedtariffavtalen og disse vedtekter.

§ 13-2 Premiebetaling

1. Premie

Pensjonsrettighetene skal i sin helhet være forsikringsmessig dekket i et forsikringsselskap eller en pensjonskasse, jf. HTA kapittel 2, pkt. 2.1.6. Rettighetene skal være forsikringsmessig dekket ved at det innbetales en årlig premie for den del av pensjonsytelsene som er forsikringsbare og en engangspremie når forsikringstilfellet inntreffer for de ytelser som ikke lar seg forsikringsteknisk beregne før forsikringstilfellet inntreffer, benevnt ikke-forsikringsbare ytelser.

Den ordinære årspremie skal utjevnes i den enkelte forsikringsgivers fellesordning, basert på pensjonsgrunnlaget. Engangspremier ved pensjonstilfellets inntreden, skal utjevnes i forsikringsgivers fellesordning i forhold til pensjonsgrunnlaget. Premie for lønns- og G-regulering skal utjevnes i en fellesordning i forhold til premiereserven. Administrasjonstillegget i premien skal utjevnes i en fellesordning i forhold til pensjonsgrunnlaget.

Forsikringsgivers fellesordning for utjevning av alle premieelementene skal utgjøres minst av samtlige KAs medlemmer. Egne pensjonskasser skal utjevne premieelementene innen sitt dekningsområde.

Premien betales for den tid medlemmet oppebærer lønn for stillingen, eller hvor arbeidsgiver forskutterer sykepenger, omsorgspenger, opplæringspenger, pleiepenger, fødselspenger, svangerskapspenger eller adopsjonspenger i henhold til Lov om folketrygd.

Styret kan i tillegg innvilge premiefritak (også med tilbakevirkende kraft) i tilfeller der arbeidstakere mottar sykepenger, omsorgspenger, opplæringspenger, pleiepenger, fødselspenger, svangerskaps- og adopsjonspenger fra folketrygden.

Ved etterinnmelding kan det innkreves en særskilt beregnet forsikringsteknisk engangspremie for den periode etterinnmeldingen gjelder. Det samme gjelder ved andre endringer i medlemskapet tilbake i tid. Krav på forsikringsteknisk beregnet premie forfaller på det tidspunkt etterinnmelding foretas.

2. Premie ved redusert lønn/permisjon

I den tid medlemmet på grunn av permisjon, redusert arbeidstid eller andre forhold i tjenesten – herunder delvis arbeidsuførhet – oppebærer bare en del av lønnen, betales premie (arbeidsgivers andel og medlemsinnskudd) bare av denne del. Under pliktig militærtjeneste eller siviltjeneste med delvis lønn betales arbeidsgiverens andel ut fra full lønn.

Ved permisjon uten lønn i kortere tid enn en måned betales full premie. Ved lengre permisjon uten lønn stopper premiebetalingen.

Ved permisjon med lønn skal de likevel meldes ut hvis de er innmeldt i full stilling via en annen arbeidsgiver. Ved deltidsstilling hos annen arbeidsgiver skal samlet stilling begrenses til 100 %.

3. Trekk av medlemsinnskudd

Forsikringstakeren er ansvarlig for at medlemsinnskuddet blir trukket fra før lønnen blir betalt. Medlemmet anses å ha betalt medlemsinnskuddet når det har fått utbetalt lønn eller trygdeytelser som nevnt, med fradrag av pliktig medlemsinnskudd. Medlemsinnskudd som er trukket for et kvartal skal tilbakebetales dersom medlemmet utmeldes med tilbakevirkende kraft.

4. Premieforfall – mislighold

Arbeidsgiver betaler premien til forsikringsgiver. Premien forfaller til betaling med en forholdsmessig andel, første gang ved inngangen til det kvartal avtale om deltakelse i fellesordningen, eller individuell TPO etter forsikringsvirksomhetsloven § 8b-5 er inngått, og deretter forskuddsvis hvert kvartal. Det kan avtales andre forfallstidspunkter.

Dersom premien ikke betales ved forfall, skal forsikringsgiver sende nytt premievarsel med 14 dagers frist. Slikt varsel skal umiddelbart meddeles styret, jf. § 16-1. Betales ikke premien innen denne fristen, bortfaller forsikringsgivers ansvar, jf. forsikringsavtaleloven § 14-2 og forsikringsvirksomhetsloven § 8b–9. Medlemmene skal i så fall varsles individuelt ved skriftlig melding. For det enkelte medlem opphører forsikringen tidligst en måned etter at slikt varsel er gitt, eller medlemmet på annen måte er kjent med forholdet, jf. forsikringsavtaleloven § 19-6 annet ledd.

Kapittel 14 – Opphør og flytting

§ 14-1 Opphør eller flytting av pensjonsavtale

- a) Oppsigelsesfrist
Den enkelte forsikringstaker kan si opp avtalen om tilslutning til fellesordningen med tre måneders frist til opphør ved kalenderårets slutt. Endelig vedtak om flytting skal skje senest innen 1/12.
- b) Flytting av pensjonsavtale
Når oppsigelse skjer i forbindelse med flytting av forsikringsavtalen til annen pensjonsinnretning gjelder forsikringsvirksomhetsloven kapittel 8c.
- c) Etterberegnet premie
Forsikringstaker skal betale eventuell etterberegnet premie for den tid medlemskapet har vart.
- d) Midler som overføres – fortsatte rettigheter hos forsikringsgiver
I den grad de rettigheter som er sikret hos forsikringsgiver ikke tilfredsstiller det krav som følger av overføringsavtalen, jf. vedtektenes § 5-2, kan forsikringsgiver kreve at forsikringstaker betaler den tilleggspremie som er nødvendig for å dekke det manglende beløp. Derved er pensjonsrettighetene hos forsikringsgiver brakt opp til de beløp som følger av vedtektene, før fortsatt regulering.

Kapittel 15 – Anke

§ 15-1 Anke til Trygderetten

Vedtak om ytelser fra TPO kan ankes inn for Trygderetten, jf. Lov om anke til Trygderetten av 16. desember 1966, nr. 9. Kopi av sakspapirer sendes styret, jf. §16-1.

Twist om forståelsen av disse vedtekter knyttet til enkeltsaker kan avgjøres av styret. Slike enkeltsaker skal sendes via den søknadsbehandlende pensjonsinnretning, som sørger for videresendelse til styret.

Kapittel 16 – Styre og administrasjon

§ 16-1 Styret

Styret består av medlemmer med personlige varamedlemmer; opptil 4 representanter fra KA med til sammen 4 stemmer, 4 representanter fra arbeidstakerorganisasjonene med til sammen 4 stemmer. Stemmetallet til organisasjonene er uavhengig av hvor mange representanter som møter. KA peker ut leder av styret, for øvrig konstituerer styret seg selv.

Styret avholder møter når lederen eller minst ett av medlemmene krever det. For at styret skal være vedtaksført må minst 1 representant fra KA og 2 fra arbeidstakerorganisasjonene være til stede.

Det skal føres protokoll fra styremøtene, som undertegnes av de medlemmer som er tilstede.

Styrets oppgaver:

- a) Behandle anke etter vedtektene for TPO og AFP
- b) Foreta justeringer av vedtektene som følge av endringer i lovverk og/eller tilsvarende ordninger i privat og statlig sektor
- c) Utarbeide forslag for tariffpartene til endringer i bestemmelsene som styret finner hensiktsmessig
- d) Følge utviklingen og forvaltningen av reglene, samt de økonomiske konsekvensene av ordningene i KA-området
- e) Vedta opplærings- og andre utviklingstiltak som styret finner hensiktsmessig innen pensjonsområdet
- f) Ha adgang til å avgi uttalelse i flyttesaker.

§ 16-2 Informasjonsplikt for forsikringsgivere

Alle forsikringsgivere som tilbyr TPO skal på skriftlig oppfordring stille statistiske data og relevante opplysninger vederlagsfritt til styrets disposisjon.

VEDLEGG 3**Vedtekter for Avtalefestet pensjon – AFP****§ 1 Innledende bestemmelser**

- 1.1 Med avtalefestet pensjon – AFP – menes den pensjon en arbeidstaker har rett til med hjemmel i disse vedtekter. Fratreden med AFP skal være et tilbud om frivillig fratreden med pensjon.
- 1.2 Den som tar ut AFP kan ikke samtidig ta ut pensjon fra tjenestepensjonsordningen. Retten til å fratre med AFP skal for øvrig ikke berøre de rettigheter og plikter som følger av tjenestepensjonsordningens ordinære regler, herunder eventuelle særaldersgrenser.
- 1.3 Ordningen med AFP fra 62 år til 65 år er ikke en del av tjenestepensjonsordningen og finansieres særskilt. Fra 65 år inngår AFP som en del av rettighetene fra tjenestepensjonsordningen, uavhengig av om pensjonisten mottar pensjon beregnet etter reglene i pensjonskassen, eller i henhold til § 5, pkt. 5.1.

§ 2 Pensjonsalder

- 2.1 Arbeidstakere som har fylt 62 år, fratrer med minst 10 % av full stilling og fyller vilkårene i § 4, har rett til avtalefestet pensjon i samsvar med § 5, punkt 5.1.
- 2.2 Medlemmer av tjenestepensjonsordninger for KA-området har rett til AFP beregnet etter reglene i pensjonsordningen, dersom de har fylt 65 år, fratrer med minst 10 % av full stilling og enten har minst 10 års medlemskap i pensjonsordningen etter fylte 50 år, eller fyller vilkårene i § 3.

§ 3 Vilkår

- 3.1 For å få rett til AFP må arbeidstakeren være tilsatt i lønnet arbeid fram til uttakstidspunktet. Arbeidstakere som må slutte i arbeid på grunn av sykdom anses likevel som tilsatt i hele sykepengeperioden, likevel ikke lenger enn 52 uker.
- 3.2 Arbeidstakeren må ha vært sammenhengende tilsatt i minst 20% stilling, med en pensjonsgivende inntekt som på årsbasis overstiger grunnbeløpet i folketrygden jf. § 4, hos samme arbeidsgiver eller annen arbeidsgiver med pensjonsordning omfattet av overføringsavtalen mellom offentlige tjenestepensjonsordninger de siste 3 år. Sammenhengende medlemskap i arbeidsgivers tjenestepensjonsordning regnes i denne forbindelse som sammenhengende tjeneste.

De som permitteres i samsvar med permitteringsloven av 06.05.1988 beholder retten til AFP i den tiden de er permittert. Det samme gjelder de som har

velferdspolis i inntil 3 måneder, og de som har permisjon i medhold av Hovedavtalen eller Hovedtariffavtalen for å inneha offentlig verv eller tillitsverv.

- 3.3 Det er et vilkår at arbeidstakeren ikke mottar noen tjenstepensjon eller andre ytelser som er finansiert av arbeidsgiver på uttakstidspunktet, uten motsvarende arbeidsplikt.

AFP kan likevel tilstås arbeidstakere som oppbærer en delvis uførepensjon finansiert av arbeidsgiver. Dette gjelder også de som på grunn av særaldersgrense har fått omregnet uførepensjonen til alderspensjon ved nådd aldersgrense.

Se § 7, pkt. 7.3 vedrørende de som får utbetalt ytelser fra folketrygden.

- 3.4 Arbeidstakere som er tilsatt i både privat sektor og innen KAs tariffområde med rett til AFP-pensjon, på det tidspunkt de fratrer med AFP, har bare rett til AFP og AFP-tillegget fra sin hovedarbeidsgiver.

Med hovedarbeidsgiver menes den arbeidsgiver hvor vedkommende hadde den høyeste arbeidsinntekten det siste kalenderåret før fratredeisen.

- 3.5 Arbeidstakeren må oppfylle opptjeningskravene i § 4.
- 3.6 Vilårene i § 3, pkt. 3.1 til 3.5 gjelder ikke for pensjon beregnet etter reglene i § 5, pkt. 5.2, for de som fyller kravet om 10 års medlemskap i pensjonsordningen etter fylte 50 år, jf. § 2, pkt. 2.2.

§ 4 Opptjeningskrav

- 4.1 I tillegg til at kravene mht. alder i § 2, pkt. 2.1 og yrkesaktivitet i § 3 må være oppfylt, må vedkommende på uttakstidspunktet fylle følgende vilkår:
- 1) Arbeidstakeren må ha en pensjonsgivende inntekt som på årsbasis overstiger grunnbeløpet i folketrygden, og dessuten ha hatt en tilsvarende pensjonsgivende inntekt i året før uttaksåret.
 - 2) Arbeidstakeren må ha hatt minst 10 år med poengopptjening i folketrygden i perioden fra og med det år vedkommende fylte 50 år til og med året før uttaksåret.
 - 3) Arbeidstakeren må i de 10 beste år i perioden fra og med 1967 til og med året før uttaksåret ha hatt en gjennomsnittlig pensjonsgivende inntekt på minst 2 ganger folketrygdens grunnbeløp.
- 4.2 Dersom poengtall ikke er fastsatt for året før uttaksåret, fastsettes et foreløpig poengtall på grunnlag av foreliggende opplysninger om pensjonsgivende inntekt i det aktuelle året.

Med pensjonsgivende inntekt menes inntekt som nevnt i folketrygdloven § 3-15, det vil i hovedsak si personinntekt unntatt pensjon.

Når den pensjonsgivende inntekt etter bestemmelsene skal vurderes i forhold til folketrygdens grunnbeløp, skal vurderingen skje i forhold til grunnbeløpet i det år inntekten falt.

§ 5 *Pensjonens sammensetting*

- 5.1 Fra 62 til 67 år består AFP av grunnpensjon, tilleggspensjon/sært tillegg og et AFP-tillegg som utgjør kr 20.400 pr. år, samt eventuelt et tillegg for forsørget ektefelle. De enkelte pensjonselementer beregnes i samsvar med ordningen avtalt mellom LO og NHO.

Pensjonen kan likevel ikke overstige 70% av tidligere pensjonsgivende inntekt i folketrygden på årsbasis ved fratredelsen, jf. Sosial- og helsedepartementets forskrift av 22.05.2000, § 2.

- 5.2 Fra fylte 65 år beregnes AFP etter reglene i pensjonsordningen dersom vilkårene for dette i § 2, pkt. 2.2. er til stede og dersom det gir en høyere utbetaling enn etter § 5, pkt. 5.1.

§ 6 *AFP og arbeidsinntekt*

Dersom pensjonisten har pensjonsgivende inntekt etter uttaket av avtalefestet pensjon, skal pensjonen inkludert eventuelle vedtektsfestede tillegg reduseres med samme prosentsats som den nye pensjonsgivende inntekten utgjør av den tidligere pensjonsgivende inntekt. Det gjelder likevel et toleransebeløp på kr 15.000, jf. Sosial- og helsedepartementets forskrift av 22.05.2000, § 2.

Denne bestemmelsen gjelder likevel ikke for de som får sin pensjon beregnet etter pensjonsordningens ordinære regler, jf. § 5, pkt. 5.2.

§ 7 *Virkningstidspunkt m.v.*

- 7.1 AFP kan tidligst ytes fra og med kalendermåneden etter at pensjonsalder i hht. § 2 er nådd og vedkommende har satt frem krav om ytelser. Pensjon kan dog først iverksettes fra lønnsopphør. Det kan gis etterbetaling for inntil 3 kalendermåneder før den måned kravet ble satt frem, forutsatt at vilkårene ellers var oppfylt.
- 7.2 Retten til AFP faller bort fra og med kalendermåneden etter at vedkommende fyller 67 år.
- 7.3 Dersom vedkommende oppebærer rehabiliteringspenger, attføringspenger, foreløpig uførestønad, uførepensjon eller etterlattepensjon fra folketrygden,

inntreffer retten til AFP tidligst fra og med kalendermåneden etter den kalendermåned ytelser som nevnt falt bort. Retten til AFP faller bort fra og med den kalendermåned vedkommende mottar slike ytelser fra folketrygden. Denne begrensning gjelder likevel ikke for AFP beregnet etter reglene i pensjonsordningen, jf. § 5, pkt. 5.2.

7.4 Med arbeidsgivers samtykke kan arbeidstakere ta ut delpensjon.

§ 8 Anke

Vedtak om ytelser fra AFP kan ankes inn for Trygderetten, jf. Lov om anke til Trygderetten av 16. desember 1966, nr. 9. Kopi av sakspapirer sendes styret, jf. vedtekter for TPO, § 16-1.

Twist om forståelsen av vedtektene knyttet til enkeltsaker kan avgjøres av styret. Slike enkeltsaker skal sendes via den søknadsbehandlende pensjonsinnretning, som sørger for videresendelse til styret.

§ 9 Styre

Se vedtekter for Tjenestepensjonsordningen – TPO, kapittel 16 (vedlegg 2 til Hovedtariffavtalen).

§ 10 Administrasjon

Pensjoner etter denne avtale administreres av aktuell pensjonsinnretning som har ansvaret for korrekt pensjonsutbetaling. Dersom arbeidsgiver ikke har etablert pensjonsordning, står arbeidsgiver ansvarlig for ytelsen.

VEDLEGG 4**Retningslinjer for lokale forhandlinger – god forhandlingsskikk**

Hensikten med retningslinjene er å sikre gode prosesser slik at partene lokalt kan gjennomføre reelle forhandlinger.

Lønnspolitiske drøftinger

Drøftingsmøtet etter HTA kapittel 3 pkt. 3.2.1 er et lønnspolitisk drøftingsmøte og partene drøfter bruken av alle forhandlingsbestemmelsene. Det anbefales at det også avholdes særskilte drøftingsmøter for de årlige forhandlingene etter kapittel 3, pkt. 3.4 og kapittel 5, pkt. 5.2. Arbeidsgiver har ansvar for gjennomføring av lønnspolitiske drøftinger og forhandlinger. Det er arbeidsgiver som innkaller partene til drøftings- og forhandlingsmøter.

Drøftingsmøtet legges så tidlig at organisasjonene og arbeidsgiver får tid til å arbeide med konkrete krav og tilbud.

I drøftingsmøtet bør partene blant annet ta opp:

- Erfaringer fra tidligere forhandlinger.
- Forhandlingsforløp.
- Gjensidig informasjon om forhandlingsutvalgenes sammensetning.
- Hvem som omfattes av forhandlingene, herunder forholdet til de uorganiserte. Arbeidstakere i adopsjons- eller fødselspermisjon har rett til å fremme krav og gis muligheter for lønnsutvikling gjennom lokale forhandlinger.
- Lokal lønnspolitikk og -kriterier.

Særskilt for de årlige lønnsforhandlinger etter kapittel 4, pkt. 4.1

Dersom de lokale parter blir enige om det, kan arbeidstakerorganisasjoner samordne forhandlingene, jf. kapittel 3, pkt. 3.2.1, tredje ledd. Arbeidsgivere i et område (f.eks. et prosti) oppfordres til å vurdere teknisk samarbeid for å rasjonalisere arbeidet med forhandlingene.

Dersom partene lokalt ikke blir enige om annet, kan følgende legges til grunn ved gjennomføring av lokale forhandlinger etter kapittel 4, pkt. 4.1:

- Første tilbud fra arbeidsgiver legges fram for organisasjonene i et felles åpningsmøte og bør gjenspeile krav både fra organisasjonene og arbeidsgiver.
- Første tilbud bør ikke omfatte for stor del av den samlede pott.

Merknad:

Partene erkjenner at dette kan skape særlige utfordringer i små virksomheter. Partene lokalt må drøfte hvordan dette skal løses.

- Tilbudet skal også omfatte eventuelle tilbud til uorganiserte.
- Organisasjonene argumenterer for sine gjenstående krav før det gis ytterligere tilbud.
- Organisasjonene gis mulighet til å være oppdatert om tilbud som gis underveis, ved at også påfølgende tilbud presenteres i fellesmøter.
- Underskriving av protokoller utstår til hele potten er fordelt og organisasjonene har fått oversikt over samlet bruk av potten.

Særskilt for de årlige lønnsforhandlinger etter kapittel 3, pkt. 3.4 og kapittel 5, pkt. 5.2

- Protokoll underskrives når forhandling med den enkelte organisasjon er avsluttet.
- Tvistebehandling:
Eventuelle lønnstvister bør være avgjort innen 2 måneder etter at forhandlingene er sluttført.

VEDLEGG 5 Lokale retningslinjer for redusert bruk av uønsket deltid

Lokale retningslinjer for redusert bruk av uønsket deltid bør inneholde:

- Deltidstilsatte skal melde fra om de ønsker utvidet stilling.
- Ved ledighet foretas en gjennomgang av arbeidsplaner og oppgavefordeling for å vurdere sammenslåing av deltidsstillinger.
- Det er ingen forutsetning at den deltidstilsatte skal måtte ta hele den ledige stillingen.
- Det bør vurderes om deltidstilsatte gjennom kompetanseheving kan kvalifiseres til å få utvidet sitt arbeidsforhold.

VEDLEGG 6**Hjelpetabell med lønnsatser**

Lønnsatts hel stilling	Brutto lønn		Ord. timelønn		Overtid pr. time		Helge- og høytidstill.	
	Årslønn	Månedslønn	35,5 t/u	37,5 t/u	50 %	100 %	35,5 t/u	37,5 t/u
206	206 000	17 166,67	111,59	105,64	167,03	222,70	148,79	140,85
207	207 000	17 250,00	112,13	106,15	167,84	223,78	149,51	141,54
208	208 000	17 333,33	112,68	106,67	168,65	224,86	150,23	142,22
209	209 000	17 416,67	113,22	107,18	169,46	225,95	150,96	142,91
210	210 000	17 500,00	113,76	107,69	170,27	227,03	151,68	143,59
211	211 000	17 583,33	114,30	108,21	171,08	228,11	152,40	144,27
212	212 000	17 666,67	114,84	108,72	171,89	229,19	153,12	144,96
213	213 000	17 750,00	115,38	109,23	172,70	230,27	153,85	145,64
214	214 000	17 833,33	115,93	109,74	173,51	231,35	154,57	146,32
215	215 000	17 916,67	116,47	110,26	174,32	232,43	155,29	147,01
216	216 000	18 000,00	117,01	110,77	175,14	233,51	156,01	147,69
217	217 000	18 083,33	117,55	111,28	175,95	234,59	156,74	148,38
218	218 000	18 166,67	118,09	111,79	176,76	235,68	157,46	149,06
219	219 000	18 250,00	118,63	112,31	177,57	236,76	158,18	149,74
220	220 000	18 333,33	119,18	112,82	178,38	237,84	158,90	150,43
221	221 000	18 416,67	119,72	113,33	179,19	238,92	159,62	151,11
222	222 000	18 500,00	120,26	113,85	180,00	240,00	160,35	151,79
223	223 000	18 583,33	120,80	114,36	180,81	241,08	161,07	152,48
224	224 000	18 666,67	121,34	114,87	181,62	242,16	161,79	153,16
225	225 000	18 750,00	121,89	115,38	182,43	243,24	162,51	153,85
226	226 000	18 833,33	122,43	115,90	183,24	244,32	163,24	154,53
227	227 000	18 916,67	122,97	116,41	184,05	245,41	163,96	155,21
228	228 000	19 000,00	123,51	116,92	184,86	246,49	164,68	155,90
229	229 000	19 083,33	124,05	117,44	185,68	247,57	165,40	156,58
230	230 000	19 166,67	124,59	117,95	186,49	248,65	166,12	157,26
231	231 000	19 250,00	125,14	118,46	187,30	249,73	166,85	157,95
232	232 000	19 333,33	125,68	118,97	188,11	250,81	167,57	158,63
233	233 000	19 416,67	126,22	119,49	188,92	251,89	168,29	159,32
234	234 000	19 500,00	126,76	120,00	189,73	252,97	169,01	160,00
235	235 000	19 583,33	127,30	120,51	190,54	254,05	169,74	160,68
236	236 000	19 666,67	127,84	121,03	191,35	255,14	170,46	161,37
237	237 000	19 750,00	128,39	121,54	192,16	256,22	171,18	162,05
238	238 000	19 833,33	128,93	122,05	192,97	257,30	171,90	162,74
239	239 000	19 916,67	129,47	122,56	193,78	258,38	172,63	163,42
240	240 000	20 000,00	130,01	123,08	194,59	259,46	173,35	164,10

Lønnssats hel stilling	Brutto lønn		Ord. timelønn		Overtid pr. time		Helge- og høytidstill.	
	Årslønn	Månedslønn	35,5 t/u	37,5 t/u	50 %	100 %	35,5 t/u	37,5 t/u
241	241 000	20 083,33	130,55	123,59	195,41	260,54	174,07	164,79
242	242 000	20 166,67	131,09	124,10	196,22	261,62	174,79	165,47
243	243 000	20 250,00	131,64	124,62	197,03	262,70	175,51	166,15
244	244 000	20 333,33	132,18	125,13	197,84	263,78	176,24	166,84
245	245 000	20 416,67	132,72	125,64	198,65	264,86	176,96	167,52
246	246 000	20 500,00	133,26	126,15	199,46	265,95	177,68	168,21
247	247 000	20 583,33	133,80	126,67	200,27	267,03	178,40	168,89
248	248 000	20 666,67	134,34	127,18	201,08	268,11	179,13	169,57
249	249 000	20 750,00	134,89	127,69	201,89	269,19	179,85	170,26
250	250 000	20 833,33	135,43	128,21	202,70	270,27	180,57	170,94
251	251 000	20 916,67	135,97	128,72	203,51	271,35	181,29	171,62
252	252 000	21 000,00	136,51	129,23	204,32	272,43	182,02	172,31
253	253 000	21 083,33	137,05	129,74	205,14	273,51	182,74	172,99
254	254 000	21 166,67	137,59	130,26	205,95	274,59	183,46	173,68
255	255 000	21 250,00	138,14	130,77	206,76	275,68	184,18	174,36
256	256 000	21 333,33	138,68	131,28	207,57	276,76	184,90	175,04
257	257 000	21 416,67	139,22	131,79	208,38	277,84	185,63	175,73
258	258 000	21 500,00	139,76	132,31	209,19	278,92	186,35	176,41
259	259 000	21 583,33	140,30	132,82	210,00	280,00	187,07	177,09
260	260 000	21 666,67	140,85	133,33	210,81	281,08	187,79	177,78
261	261 000	21 750,00	141,39	133,85	211,62	282,16	188,52	178,46
262	262 000	21 833,33	141,93	134,36	212,43	283,24	189,24	179,15
263	263 000	21 916,67	142,47	134,87	213,24	284,32	189,96	179,83
264	264 000	22 000,00	143,01	135,38	214,05	285,41	190,68	180,51
265	265 000	22 083,33	143,55	135,90	214,86	286,49	191,40	181,20
266	266 000	22 166,67	144,10	136,41	215,68	287,57	192,13	181,88
267	267 000	22 250,00	144,64	136,92	216,49	288,65	192,85	182,56
268	268 000	22 333,33	145,18	137,44	217,30	289,73	193,57	183,25
269	269 000	22 416,67	145,72	137,95	218,11	290,81	194,29	183,93
270	270 000	22 500,00	146,26	138,46	218,92	291,89	195,02	184,62
271	271 000	22 583,33	146,80	138,97	219,73	292,97	195,74	185,30
272	272 000	22 666,67	147,35	139,49	220,54	294,05	196,46	185,98
273	273 000	22 750,00	147,89	140,00	221,35	295,14	197,18	186,67
274	274 000	22 833,33	148,43	140,51	222,16	296,22	197,91	187,35
275	275 000	22 916,67	148,97	141,03	222,97	297,30	198,63	188,03
276	276 000	23 000,00	149,51	141,54	223,78	298,38	199,35	188,72
277	277 000	23 083,33	150,05	142,05	224,59	299,46	200,07	189,40
278	278 000	23 166,67	150,60	142,56	225,41	300,54	200,79	190,09
279	279 000	23 250,00	151,14	143,08	226,22	301,62	201,52	190,77
280	280 000	23 333,33	151,68	143,59	227,03	302,70	202,24	191,45

Lønnssats hel stilling	Brutto lønn		Ord. timelønn		Overtid pr. time		Helge- og høytidstill.	
	Årslønn	Månedslønn	35,5 t/u	37,5 t/u	50 %	100 %	35,5 t/u	37,5 t/u
281	281 000	23 416,67	152,22	144,10	227,84	303,78	202,96	192,14
282	282 000	23 500,00	152,76	144,62	228,65	304,86	203,68	192,82
283	283 000	23 583,33	153,30	145,13	229,46	305,95	204,41	193,50
284	284 000	23 666,67	153,85	145,64	230,27	307,03	205,13	194,19
285	285 000	23 750,00	154,39	146,15	231,08	308,11	205,85	194,87
286	286 000	23 833,33	154,93	146,67	231,89	309,19	206,57	195,56
287	287 000	23 916,67	155,47	147,18	232,70	310,27	207,30	196,24
288	288 000	24 000,00	156,01	147,69	233,51	311,35	208,02	196,92
289	289 000	24 083,33	156,55	148,21	234,32	312,43	208,74	197,61
290	290 000	24 166,67	157,10	148,72	235,14	313,51	209,46	198,29
291	291 000	24 250,00	157,64	149,23	235,95	314,59	210,18	198,97
292	292 000	24 333,33	158,18	149,74	236,76	315,68	210,91	199,66
293	293 000	24 416,67	158,72	150,26	237,57	316,76	211,63	200,34
294	294 000	24 500,00	159,26	150,77	238,38	317,84	212,35	201,03
295	295 000	24 583,33	159,80	151,28	239,19	318,92	213,07	201,71
296	296 000	24 666,67	160,35	151,79	240,00	320,00	213,80	202,39
297	297 000	24 750,00	160,89	152,31	240,81	321,08	214,52	203,08
298	298 000	24 833,33	161,43	152,82	241,62	322,16	215,24	203,76
299	299 000	24 916,67	161,97	153,33	242,43	323,24	215,96	204,44
300	300 000	25 000,00	162,51	153,85	243,24	324,32	216,68	205,13
301	301 000	25 083,33	163,06	154,36	244,05	325,41	217,41	205,81
302	302 000	25 166,67	163,60	154,87	244,86	326,49	218,13	206,50
303	303 000	25 250,00	164,14	155,38	245,68	327,57	218,85	207,18
304	304 000	25 333,33	164,68	155,90	246,49	328,65	219,57	207,86
305	305 000	25 416,67	165,22	156,41	247,30	329,73	220,30	208,55
306	306 000	25 500,00	165,76	156,92	248,11	330,81	221,02	209,23
307	307 000	25 583,33	166,31	157,44	248,92	331,89	221,74	209,91
308	308 000	25 666,67	166,85	157,95	249,73	332,97	222,46	210,60
309	309 000	25 750,00	167,39	158,46	250,54	334,05	223,19	211,28
310	310 000	25 833,33	167,93	158,97	251,35	335,14	223,91	211,97
311	311 000	25 916,67	168,47	159,49	252,16	336,22	224,63	212,65
312	312 000	26 000,00	169,01	160,00	252,97	337,30	225,35	213,33
313	313 000	26 083,33	169,56	160,51	253,78	338,38	226,07	214,02
314	314 000	26 166,67	170,10	161,03	254,59	339,46	226,80	214,70
315	315 000	26 250,00	170,64	161,54	255,41	340,54	227,52	215,38
316	316 000	26 333,33	171,18	162,05	256,22	341,62	228,24	216,07
317	317 000	26 416,67	171,72	162,56	257,03	342,70	228,96	216,75
318	318 000	26 500,00	172,26	163,08	257,84	343,78	229,69	217,44
319	319 000	26 583,33	172,81	163,59	258,65	344,86	230,41	218,12
320	320 000	26 666,67	173,35	164,10	259,46	345,95	231,13	218,80

Lønnssats hel stilling	Brutto lønn		Ord. timelønn		Overtid pr. time		Helge- og høytidstill.	
	Årslønn	Månedslønn	35,5 t/u	37,5 t/u	50 %	100 %	35,5 t/u	37,5 t/u
321	321 000	26 750,00	173,89	164,62	260,27	347,03	231,85	219,49
322	322 000	26 833,33	174,43	165,13	261,08	348,11	232,57	220,17
323	323 000	26 916,67	174,97	165,64	261,89	349,19	233,30	220,85
324	324 000	27 000,00	175,51	166,15	262,70	350,27	234,02	221,54
325	325 000	27 083,33	176,06	166,67	263,51	351,35	234,74	222,22
326	326 000	27 166,67	176,60	167,18	264,32	352,43	235,46	222,91
327	327 000	27 250,00	177,14	167,69	265,14	353,51	236,19	223,59
328	328 000	27 333,33	177,68	168,21	265,95	354,59	236,91	224,27
329	329 000	27 416,67	178,22	168,72	266,76	355,68	237,63	224,96
330	330 000	27 500,00	178,76	169,23	267,57	356,76	238,35	225,64
331	331 000	27 583,33	179,31	169,74	268,38	357,84	239,08	226,32
332	332 000	27 666,67	179,85	170,26	269,19	358,92	239,80	227,01
333	333 000	27 750,00	180,39	170,77	270,00	360,00	240,52	227,69
334	334 000	27 833,33	180,93	171,28	270,81	361,08	241,24	228,38
335	335 000	27 916,67	181,47	171,79	271,62	362,16	241,96	229,06
336	336 000	28 000,00	182,02	172,31	272,43	363,24	242,69	229,74
337	337 000	28 083,33	182,56	172,82	273,24	364,32	243,41	230,43
338	338 000	28 166,67	183,10	173,33	274,05	365,41	244,13	231,11
339	339 000	28 250,00	183,64	173,85	274,86	366,49	244,85	231,79
340	340 000	28 333,33	184,18	174,36	275,68	367,57	245,58	232,48
341	341 000	28 416,67	184,72	174,87	276,49	368,65	246,30	233,16
342	342 000	28 500,00	185,27	175,38	277,30	369,73	247,02	233,85
343	343 000	28 583,33	185,81	175,90	278,11	370,81	247,74	234,53
344	344 000	28 666,67	186,35	176,41	278,92	371,89	248,47	235,21
345	345 000	28 750,00	186,89	176,92	279,73	372,97	249,19	235,90
346	346 000	28 833,33	187,43	177,44	280,54	374,05	249,91	236,58
347	347 000	28 916,67	187,97	177,95	281,35	375,14	250,63	237,26
348	348 000	29 000,00	188,52	178,46	282,16	376,22	251,35	237,95
349	349 000	29 083,33	189,06	178,97	282,97	377,30	252,08	238,63
350	350 000	29 166,67	189,60	179,49	283,78	378,38	252,80	239,32
351	351 000	29 250,00	190,14	180,00	284,59	379,46	253,52	240,00
352	352 000	29 333,33	190,68	180,51	285,41	380,54	254,24	240,68
353	353 000	29 416,67	191,22	181,03	286,22	381,62	254,97	241,37
354	354 000	29 500,00	191,77	181,54	287,03	382,70	255,69	242,05
355	355 000	29 583,33	192,31	182,05	287,84	383,78	256,41	242,74
356	356 000	29 666,67	192,85	182,56	288,65	384,86	257,13	243,42
357	357 000	29 750,00	193,39	183,08	289,46	385,95	257,85	244,10
358	358 000	29 833,33	193,93	183,59	290,27	387,03	258,58	244,79
359	359 000	29 916,67	194,47	184,10	291,08	388,11	259,30	245,47
360	360 000	30 000,00	195,02	184,62	291,89	389,19	260,02	246,15

Lønnssats hel stilling	Brutto lønn		Ord. timelønn		Overtid pr. time		Helge- og høytidstill.	
	Årslønn	Månedslønn	35,5 t/u	37,5 t/u	50 %	100 %	35,5 t/u	37,5 t/u
361	361 000	30 083,33	195,56	185,13	292,70	390,27	260,74	246,84
362	362 000	30 166,67	196,10	185,64	293,51	391,35	261,47	247,52
363	363 000	30 250,00	196,64	186,15	294,32	392,43	262,19	248,21
364	364 000	30 333,33	197,18	186,67	295,14	393,51	262,91	248,89
365	365 000	30 416,67	197,72	187,18	295,95	394,59	263,63	249,57
366	366 000	30 500,00	198,27	187,69	296,76	395,68	264,36	250,26
367	367 000	30 583,33	198,81	188,21	297,57	396,76	265,08	250,94
368	368 000	30 666,67	199,35	188,72	298,38	397,84	265,80	251,62
369	369 000	30 750,00	199,89	189,23	299,19	398,92	266,52	252,31
370	370 000	30 833,33	200,43	189,74	300,00	400,00	267,24	252,99
371	371 000	30 916,67	200,98	190,26	300,81	401,08	267,97	253,68
372	372 000	31 000,00	201,52	190,77	301,62	402,16	268,69	254,36
373	373 000	31 083,33	202,06	191,28	302,43	403,24	269,41	255,04
374	374 000	31 166,67	202,60	191,79	303,24	404,32	270,13	255,73
375	375 000	31 250,00	203,14	192,31	304,05	405,41	270,86	256,41
376	376 000	31 333,33	203,68	192,82	304,86	406,49	271,58	257,09
377	377 000	31 416,67	204,23	193,33	305,68	407,57	272,30	257,78
378	378 000	31 500,00	204,77	193,85	306,49	408,65	273,02	258,46
379	379 000	31 583,33	205,31	194,36	307,30	409,73	273,75	259,15
380	380 000	31 666,67	205,85	194,87	308,11	410,81	274,47	259,83
381	381 000	31 750,00	206,39	195,38	308,92	411,89	275,19	260,51
382	382 000	31 833,33	206,93	195,90	309,73	412,97	275,91	261,20
383	383 000	31 916,67	207,48	196,41	310,54	414,05	276,63	261,88
384	384 000	32 000,00	208,02	196,92	311,35	415,14	277,36	262,56
385	385 000	32 083,33	208,56	197,44	312,16	416,22	278,08	263,25
386	386 000	32 166,67	209,10	197,95	312,97	417,30	278,80	263,93
387	387 000	32 250,00	209,64	198,46	313,78	418,38	279,52	264,62
388	388 000	32 333,33	210,18	198,97	314,59	419,46	280,25	265,30
389	389 000	32 416,67	210,73	199,49	315,41	420,54	280,97	265,98
390	390 000	32 500,00	211,27	200,00	316,22	421,62	281,69	266,67
391	391 000	32 583,33	211,81	200,51	317,03	422,70	282,41	267,35
392	392 000	32 666,67	212,35	201,03	317,84	423,78	283,13	268,03
393	393 000	32 750,00	212,89	201,54	318,65	424,86	283,86	268,72
394	394 000	32 833,33	213,43	202,05	319,46	425,95	284,58	269,40
395	395 000	32 916,67	213,98	202,56	320,27	427,03	285,30	270,09
396	396 000	33 000,00	214,52	203,08	321,08	428,11	286,02	270,77
397	397 000	33 083,33	215,06	203,59	321,89	429,19	286,75	271,45
398	398 000	33 166,67	215,60	204,10	322,70	430,27	287,47	272,14
399	399 000	33 250,00	216,14	204,62	323,51	431,35	288,19	272,82
400	400 000	33 333,33	216,68	205,13	324,32	432,43	288,91	273,50

Lønnssats hel stilling	Brutto lønn		Ord. timelønn		Overtid pr. time		Helge- og høytidstill.	
	Årslønn	Månedslønn	35,5 t/u	37,5 t/u	50 %	100 %	35,5 t/u	37,5 t/u
401	401 000	33 416,67	217,23	205,64	325,14	433,51	289,64	274,19
402	402 000	33 500,00	217,77	206,15	325,95	434,59	290,36	274,87
403	403 000	33 583,33	218,31	206,67	326,76	435,68	291,08	275,56
404	404 000	33 666,67	218,85	207,18	327,57	436,76	291,80	276,24
405	405 000	33 750,00	219,39	207,69	328,38	437,84	292,52	276,92
406	406 000	33 833,33	219,93	208,21	329,19	438,92	293,25	277,61
407	407 000	33 916,67	220,48	208,72	330,00	440,00	293,97	278,29
408	408 000	34 000,00	221,02	209,23	330,81	441,08	294,69	278,97
409	409 000	34 083,33	221,56	209,74	331,62	442,16	295,41	279,66
410	410 000	34 166,67	222,10	210,26	332,43	443,24	296,14	280,34
411	411 000	34 250,00	222,64	210,77	333,24	444,32	296,86	281,03
412	412 000	34 333,33	223,19	211,28	334,05	445,41	297,58	281,71
413	413 000	34 416,67	223,73	211,79	334,86	446,49	298,30	282,39
414	414 000	34 500,00	224,27	212,31	335,68	447,57	299,02	283,08
415	415 000	34 583,33	224,81	212,82	336,49	448,65	299,75	283,76
416	416 000	34 666,67	225,35	213,33	337,30	449,73	300,47	284,44
417	417 000	34 750,00	225,89	213,85	338,11	450,81	301,19	285,13
418	418 000	34 833,33	226,44	214,36	338,92	451,89	301,91	285,81
419	419 000	34 916,67	226,98	214,87	339,73	452,97	302,64	286,50
420	420 000	35 000,00	227,52	215,38	340,54	454,05	303,36	287,18
421	421 000	35 083,33	228,06	215,90	341,35	455,14	304,08	287,86
422	422 000	35 166,67	228,60	216,41	342,16	456,22	304,80	288,55
423	423 000	35 250,00	229,14	216,92	342,97	457,30	305,53	289,23
424	424 000	35 333,33	229,69	217,44	343,78	458,38	306,25	289,91
425	425 000	35 416,67	230,23	217,95	344,59	459,46	306,97	290,60
426	426 000	35 500,00	230,77	218,46	345,41	460,54	307,69	291,28
427	427 000	35 583,33	231,31	218,97	346,22	461,62	308,41	291,97
428	428 000	35 666,67	231,85	219,49	347,03	462,70	309,14	292,65
429	429 000	35 750,00	232,39	220,00	347,84	463,78	309,86	293,33
430	430 000	35 833,33	232,94	220,51	348,65	464,86	310,58	294,02
431	431 000	35 916,67	233,48	221,03	349,46	465,95	311,30	294,70
432	432 000	36 000,00	234,02	221,54	350,27	467,03	312,03	295,38
433	433 000	36 083,33	234,56	222,05	351,08	468,11	312,75	296,07
434	434 000	36 166,67	235,10	222,56	351,89	469,19	313,47	296,75
435	435 000	36 250,00	235,64	223,08	352,70	470,27	314,19	297,44
436	436 000	36 333,33	236,19	223,59	353,51	471,35	314,92	298,12
437	437 000	36 416,67	236,73	224,10	354,32	472,43	315,64	298,80
438	438 000	36 500,00	237,27	224,62	355,14	473,51	316,36	299,49
439	439 000	36 583,33	237,81	225,13	355,95	474,59	317,08	300,17
440	440 000	36 666,67	238,35	225,64	356,76	475,68	317,80	300,85

Lønnssats hel stilling	Brutto lønn		Ord. timelønn		Overtid pr. time		Helge- og høytidstill.	
	Årslønn	Månedslønn	35,5 t/u	37,5 t/u	50 %	100 %	35,5 t/u	37,5 t/u
441	441 000	36 750,00	238,89	226,15	357,57	476,76	318,53	301,54
442	442 000	36 833,33	239,44	226,67	358,38	477,84	319,25	302,22
443	443 000	36 916,67	239,98	227,18	359,19	478,92	319,97	302,91
444	444 000	37 000,00	240,52	227,69	360,00	480,00	320,69	303,59
445	445 000	37 083,33	241,06	228,21	360,81	481,08	321,42	304,27
446	446 000	37 166,67	241,60	228,72	361,62	482,16	322,14	304,96
447	447 000	37 250,00	242,15	229,23	362,43	483,24	322,86	305,64
448	448 000	37 333,33	242,69	229,74	363,24	484,32	323,58	306,32
449	449 000	37 416,67	243,23	230,26	364,05	485,41	324,30	307,01
450	450 000	37 500,00	243,77	230,77	364,86	486,49	325,03	307,69
451	451 000	37 583,33	244,31	231,28	365,68	487,57	325,75	308,38
452	452 000	37 666,67	244,85	231,79	366,49	488,65	326,47	309,06
453	453 000	37 750,00	245,40	232,31	367,30	489,73	327,19	309,74
454	454 000	37 833,33	245,94	232,82	368,11	490,81	327,92	310,43
455	455 000	37 916,67	246,48	233,33	368,92	491,89	328,64	311,11
456	456 000	38 000,00	247,02	233,85	369,73	492,97	329,36	311,79
457	457 000	38 083,33	247,56	234,36	370,54	494,05	330,08	312,48
458	458 000	38 166,67	248,10	234,87	371,35	495,14	330,81	313,16
459	459 000	38 250,00	248,65	235,38	372,16	496,22	331,53	313,85
460	460 000	38 333,33	249,19	235,90	372,97	497,30	332,25	314,53
461	461 000	38 416,67	249,73	236,41	373,78	498,38	332,97	315,21
462	462 000	38 500,00	250,27	236,92	374,59	499,46	333,69	315,90
463	463 000	38 583,33	250,81	237,44	375,41	500,54	334,42	316,58
464	464 000	38 666,67	251,35	237,95	376,22	501,62	335,14	317,26
465	465 000	38 750,00	251,90	238,46	377,03	502,70	335,86	317,95
466	466 000	38 833,33	252,44	238,97	377,84	503,78	336,58	318,63
467	467 000	38 916,67	252,98	239,49	378,65	504,86	337,31	319,32
468	468 000	39 000,00	253,52	240,00	379,46	505,95	338,03	320,00
469	469 000	39 083,33	254,06	240,51	380,27	507,03	338,75	320,68
470	470 000	39 166,67	254,60	241,03	381,08	508,11	339,47	321,37
471	471 000	39 250,00	255,15	241,54	381,89	509,19	340,20	322,05
472	472 000	39 333,33	255,69	242,05	382,70	510,27	340,92	322,74
473	473 000	39 416,67	256,23	242,56	383,51	511,35	341,64	323,42
474	474 000	39 500,00	256,77	243,08	384,32	512,43	342,36	324,10
475	475 000	39 583,33	257,31	243,59	385,14	513,51	343,08	324,79
476	476 000	39 666,67	257,85	244,10	385,95	514,59	343,81	325,47
477	477 000	39 750,00	258,40	244,62	386,76	515,68	344,53	326,15
478	478 000	39 833,33	258,94	245,13	387,57	516,76	345,25	326,84
479	479 000	39 916,67	259,48	245,64	388,38	517,84	345,97	327,52
480	480 000	40 000,00	260,02	246,15	389,19	518,92	346,70	328,21

Lønnssats hel stilling	Brutto lønn		Ord. timelønn		Overtid pr. time		Helge- og høytidstill.	
	Årslønn	Månedslønn	35,5 t/u	37,5 t/u	50 %	100 %	35,5 t/u	37,5 t/u
481	481 000	40 083,33	260,56	246,67	390,00	520,00	347,42	328,89
482	482 000	40 166,67	261,11	247,18	390,81	521,08	348,14	329,57
483	483 000	40 250,00	261,65	247,69	391,62	522,16	348,86	330,26
484	484 000	40 333,33	262,19	248,21	392,43	523,24	349,58	330,94
485	485 000	40 416,67	262,73	248,72	393,24	524,32	350,31	331,62
486	486 000	40 500,00	263,27	249,23	394,05	525,41	351,03	332,31
487	487 000	40 583,33	263,81	249,74	394,86	526,49	351,75	332,99
488	488 000	40 666,67	264,36	250,26	395,68	527,57	352,47	333,68
489	489 000	40 750,00	264,90	250,77	396,49	528,65	353,20	334,36
490	490 000	40 833,33	265,44	251,28	397,30	529,73	353,92	335,04
491	491 000	40 916,67	265,98	251,79	398,11	530,81	354,64	335,73
492	492 000	41 000,00	266,52	252,31	398,92	531,89	355,36	336,41
493	493 000	41 083,33	267,06	252,82	399,73	532,97	356,09	337,09
494	494 000	41 166,67	267,61	253,33	400,54	534,05	356,81	337,78
495	495 000	41 250,00	268,15	253,85	401,35	535,14	357,53	338,46
496	496 000	41 333,33	268,69	254,36	402,16	536,22	358,25	339,15
497	497 000	41 416,67	269,23	254,87	402,97	537,30	358,97	339,83
498	498 000	41 500,00	269,77	255,38	403,78	538,38	359,70	340,51
499	499 000	41 583,33	270,31	255,90	404,59	539,46	360,42	341,20
500	500 000	41 666,67	270,86	256,41	405,41	540,54	361,14	341,88
501	501 000	41 750,00	271,40	256,92	406,22	541,62	361,86	342,56
502	502 000	41 833,33	271,94	257,44	407,03	542,70	362,59	343,25
503	503 000	41 916,67	272,48	257,95	407,84	543,78	363,31	343,93
504	504 000	42 000,00	273,02	258,46	408,65	544,86	364,03	344,62
505	505 000	42 083,33	273,56	258,97	409,46	545,95	364,75	345,30
506	506 000	42 166,67	274,11	259,49	410,27	547,03	365,47	345,98
507	507 000	42 250,00	274,65	260,00	411,08	548,11	366,20	346,67
508	508 000	42 333,33	275,19	260,51	411,89	549,19	366,92	347,35
509	509 000	42 416,67	275,73	261,03	412,70	550,27	367,64	348,03
510	510 000	42 500,00	276,27	261,54	413,51	551,35	368,36	348,72
511	511 000	42 583,33	276,81	262,05	414,32	552,43	369,09	349,40
512	512 000	42 666,67	277,36	262,56	415,14	553,51	369,81	350,09
513	513 000	42 750,00	277,90	263,08	415,95	554,59	370,53	350,77
514	514 000	42 833,33	278,44	263,59	416,76	555,68	371,25	351,45
515	515 000	42 916,67	278,98	264,10	417,57	556,76	371,98	352,14
516	516 000	43 000,00	279,52	264,62	418,38	557,84	372,70	352,82
517	517 000	43 083,33	280,07	265,13	419,19	558,92	373,42	353,50
518	518 000	43 166,67	280,61	265,64	420,00	560,00	374,14	354,19
519	519 000	43 250,00	281,15	266,15	420,81	561,08	374,86	354,87
520	520 000	43 333,33	281,69	266,67	421,62	562,16	375,59	355,56

